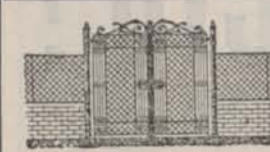

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
első magyar 4999
sodronyszövet-fonót és
szitaárny-gyára
IV., Ferencz József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításon és
újjakkal kitüntetett gyártmányait

CALDERONI ÉS TÁRSA

látványosok.
Látványos raktára váci-utca 30. szám.
Eszközök és taneszközök:
Kis hid-utca 8. szám.
BUDAPESTEN.
Árjegyzék kívánatra bérmentve, ingyen.

KILIÁN FRIGYES
m. kir. egyetemi könyvtáros,
IV., váci utca 30.
A magyar, francia, angol és német
irodalom dús raktára. — Díszmunkák.
— A világirodalom remekművei.
— Építészeti és technikai munkák.
— Inskripciók stb. 5001

KÖZPONTI 5000
VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV. TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű érték-
papirokat és pénznemeket.

Fájós lábakra
a'ánlom készítményeimet
GERŐ ADOLF
cipész mester
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Dianafürdő-épület.

HÜTTL TIVADAR
es. és kir. udv. szállító.
Az ország legnagyobb
porcellán-raktára
BUDAPEST,
Dorottya-utca 14. szám.

SCHOTTOLA ERNŐ
Budapest (Foncière-palota).
Legnagyobb raktár 5016
férfi- és női esdőköpenyekben,
gummiczipőkben, eszmaékban és nadrágvédőkben stb.

A legkitünőbb magvak
kaphatók 5009
MAUTHNER ÖDÖN
magkereskedésében
Fűszet: Andrássy-út, 23. sz. BUDAPEST. Fiókszet: Koronahéreg-ut., 18.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban
Legjobb és legolcsóbb sorvető-gépek,
már is 12,600 példányban elterjedve.
Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban!
Főraktár: Budapest, VI. ker., váci körút 21-ik szám.

Toronyórákat
legolcsóbban, legújabbban és legjob-
ban készít: 5002
Mayer Károly L.
óragyára,
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzékek bérmentve.

BUDAPEST
Fűszet: Andrássy-út, 23. sz. BUDAPEST. Fiókszet: Koronahéreg-ut., 18.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

GRÖBER LAJOS
kosár-fonódaja,
IV., Kligyó-u. 6.
Hagyományok
munka-estétől
ab. nagy választékban.
Képes árjegyzékek bérmentve.

VÉRTESSI SÁNDOR
udv. illatszertár „Vénusosh” 5007
Kristóf-tér 8. sz. a. Budapest.
Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és francia
illatszereket, hajkefés, olaj- és szappan-neműeket,
ugyszinte nagy választékban bel- és külföldi toltette-cikkleteket.

BÜVÉSZET
könyvem egyszerű átolvasása után,
már az első napon tarthat, még a
legújabbakban ember is, felismeri
heltőbűvészetét a legújabb
léte és költés nélkül. A könyv
először németül által elfoglalt 30
szendikül megjelölt mutatványt tar-
talmaz s minden mutatvány rajzok-
kal van ellátva. — A könyv ára bére-
mentve 1 fr. Kivonatol ingyen
küldök bárkinek. A bűvészet
személyes oktatás is alk.

Legmagasabb
PÉNZ-KÖLCSÖNÖK
SORSJEGYEKRE
és egyéb
ÉRTÉKPAPIROKRA
olcsóbban mint bárhol kaphatók

SZELNÁR JÓZSEF
UDV. SZÁLLÍTÓ
VIRÁG-CSARNOKA
BUDAPESTEN. 5008

TESTORY ÉS FIA
csak váci utca 24.
ajánlják dús gazdag diszmutárú-raktárukat
a legolcsóbb árak mellett.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

TÉA, RUM
COGNAC!
3 üveg 7/10 *** — 5 frt
5 liter cognac — 8 frt
11. Jamaica-rum, 1/2 kilo kara-
ván-téa eredeti kínai-csészé-
ben, 1 kilo fin. vegyes tea-süte-
mény, 1 üveg 7/10 *** cognac,
mindössze 6 frt
és pedig bérmentve, csomagó-
lás és szállítással együtt,
Sárkány Józsefnél,
Budapest, Erzsébet-körút, 54.

KORMOS GYULA
ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében,
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

NAGY IGNÁCZ
pinczefelvezetési czikkék üzlete
Károly-körút 9. sz. a.
Nagy raktár: dupla erős
palcsokekben, para-fundga-
szok stb. Képes árjegyzék
kívánatra bérmentve.

HOLLANDI
Életbiztosító részvénytársaság
Amsterdamban.
Magyarországi vezérigazgató:
BUDAPEST
IV., koronahéreg-ut. 20.

Münchmeyer C.A. és Tsa
china-csészé ár raktára.
Képes árjegyzék kívánatra
bérmentve és ingyen.
BUDAPESTEN
IV., váci-utca 11.

MAGYAR FRANCZIA
BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
V., fűrdő-utca 6. szám.

SCHACHNER JÓZSEF A.
Budapest, Nádor-utca 15
Készült: biscuits, tea-süte-
mény, Graham-kenyér, torta-
és salonszokkora-gyáros.
Vidékre megrendelések jutányosan
eszközöltetnek. 5008

Uj fali naptár
az 1893. évrre.
Egy egész iv. ára 20 kr.

Budapest, IV., Egyetem-utca 9. sz. a.
LUFT JÓZSEF
dús felszerelt fűszer- és esemege-üzlete,
a legkitünőbb minőségben szolgál: magyar és francia
cognacot, kül- és helyi földi rhumot, théát, tea-süte-
ményt és hasonló esemegét, saját készítményű befőltetket,
asztali és pesenye borokat, ásvány-vizeket, déli
gyümölcsöket, ízesítés-különlegességeket.

Gyermekek rövidlátók
s görbék lesznek ferde tülés miatt a
nem alkalmas magasságú asztal és szé-
keknél, emellett a gyökér minden csa-
ládának az orvosi rendelre szerk. új
házi iskolapadokat
állítható ülésel és írólappal együtt sőtét
vagy barna lakozással, Feivel-rend-
szer után 1 ülés 18 frt, 2 ülés 26 frt. Utánvétel mel-
lett szállítja csak WOLF SOMA Budapest,
MAGYAR VASBUTOR-IPAR
Dorottya-utca 2. sz. (V. U.) 5035

KIRNER JÓZSEF
CS. ÉS KIR. UDVARI PUSKAMŰVES
BUDAPESTEN,
Raktár: IV., Szervita-tér 2. sz. * Gyár: VII. Róza-utca 7. szám.

Ajánlja mindennemű saját készítményű és legújabb szerk. vadász-
fegyvert, golyós fegyverek, Express, Kihök, Paradox-Mink
csúszó-pisztolyok. Dúsan díszített raktárát a legújabb szerk. 10-
pontosan bűti forgo-pis-tolyok, salonszokkora és pisztolyok,
lovashá a legújabbban **The Belmont Interchangeable**,
goly vadász-fegyvert
mely saját készítményben postáson szabály és belső írás és -gözen gépek
utján készíti a **The Belmont Fire Arms & Gun Barrel Works**
Angolországban. Továbbá a h-
legújabb belga vadász-fegyver **N mrod** mely szinten gépek utján
készül **Franciaországban** a legújabb **Franciaország** Acus-
lon fegyvergyárban Lüttichben. **The Celebrated Matchless** kiadó két-
csövű vadász-fegyver, mely a **Manufacture Léopoldine d'armes** a feu lüttichi
fegyver-ár mechanikai műhelyben gépek utján készült. Ezen fegyverek
— melyek egyedül raktárát bérmentve — mind nálam lesznek szabályozva
és belső, jószágkért ap egy keszkelem, mint saját készítményeimert.

Ezen kívül vannak még **Top-Lever** rendszerű fegy-
verek, a sarkányok között fekvő kulcsossal, bal csőve Choke-
bore pontosan belőve, kit.
lökésszerűek, melyeknek
jószágkért szinten keszke-
dem, 45 forinttól kezdve.
Részletes árjegyzékek
kívánatra ingyen és
bérmentve küldetnek.

A legkit. Lefauchaux és Lancaster töltények.
Továbbá mindenféle angol
Lancaster-töltények Eley
Brothers Limited londoni
gyárából és angol löporral
töltött eredeti angol Lan-
caster-töltények.
Megrendeléseket és leve-
l-el levek raktáromban
1892 ézimént!

Franklin-Társulat nyomdája (Budapest, Egyetem-utca 4. sz.)

VASÁRNAPI UJSÁG

52. SZÁM. 1892. BUDAPEST, DECEMBER 25. XXXIX. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt fél évre — 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félévre — 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.—
Külföldi előfizetésekre a postallag
félévre — 2.50 meghatározott viseldij le csatlakozó.

JÓZSEF FŐHERCEG ÉS A CZIGÁNYOK.*

Irta Thewrewk István.

JÓZSEF FŐHERCEG «Czigány Nyelvtan»-a, ez a negyedrét alakú vaskos könyv, a tudósvilág által oly rendkívüli méltányolt nagybecsű tartalmával, fényes bizonyossága annak, hogy a magyar főherceg különös érdeklődése a cigányok iránt nem nagyúri szeszély szülte különöz-
ködés, nem a szórakozás egy neműl kiesztelt sport. A ki egy pusztuló félben levő emberfaj

nyelvének műhelyébe hatol, s itt bámulatos kitarással eltanul mindent, hogy így szerzett tudását azután közkinccsésé tegye: az nem szeszélyes különczködő, hanem lelkiismeretes tudós, a ki igen sokat tanult, hogy azután tanítson. A ki e faj tehetségeiben rejlő értéket hasznosítani szeretné azzal, hogy e folytatos kóborlás helyett állandó tartózkodásra és rendszeres munkára igyekszik szoktatni: az nem új szórakozásból különös sportot, de igenis: nagy ember szeretetét nyilvánítja. Ez az ember szeretet ösztönözte József főherceget arra, hogy uradalmán, így: Alcsúthon, Bánkúton, a cigányokat letelepítse, adva nekik lakóhelyül házat és kenyérkeresetül munkát.

nép apraja-nagyja, mintha gombamódra bújna ki a földből, a melyre József főherceg lép, sűrűn környezi őt, követi nyomdokát, lesi jöttét. És József főherceg megszólítja őket cigányul, a gyerekeket is, a nagyokat is, s bizony sok ezüst hatost, huszast, de sok forintot is markukba csúsztat észrevétlenül. Senki se tud a cigányokkal oly bizalmasan elbeszélgetni, mint a magyar főherceg, szeretik is őt nagyon és egymás közt így is hívják: «a mi királyunk».

Az a két pompás amateurfénykép, melyet a fenség leggyesebb engedélyével közölhetek művemben, s melyen két képen József főherceg a cigányok közt látható, illusztrálja a főherceg rokonszenves érdeklődését e talantumos faj iránt. Mind a két képet Köppel, a fiatal főhercegek volt tanára készítette. Az egyik az

* Lapunk ép egy évvel ezelőtt közölte, József főherceg a Fenségségnek sajtóközleg írott nagyérdéki részletes adati alapján, Szűry Dénes tollából az alcsúthi cigánytelepítés történetét. Thewrewk István sajtó alatt levő művéből képekkel közölt ezen mutatványunk érdekében ki-egészíti egy évvel az előtt megjelent leírásunkat. Szerk.

Ujdonságok! Gobelin-festés. Plasza-munka. Athenai tűz-email. Croquis de route. Kellemes időtöltésre!

Ünnepi ajándék munkákra ajánlhatók.

Utasítások és árjegyzékek ingyen. Azonkívül
B Rajz- és vízfestési szerk. L Email-festés. Majolika-
B Építési és műszaki kellékek. utánias. Bronce- és faszestés.
D Olajfestési szerk. Utánzótt ávegfestés.
F Csilou- és hálí czikkék. H Phónix sokszorosító-lapok.

SEEFELNER J. L.
cs. és kir. udvari szállító
Budapest, IV. Váci-utca 9. sz.

VELOUTINE
Különleges Rizpor
BISMUTTAL VEGETIVÉ
CH. FAY, ILLATSZERÉSI.
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

JÓZSEF FŐHERCEG EGY CZIGÁNPÁR LAKODALMI TÁNCZÁT SZEMLELTI. Köppel tanár fényképe után.

alesüthi várkapolna előtt azt a jelenetet ábrázolja, mikor Kolompár Gyurka cigányvajdának Rafael Annával való esketése után a nászmenet a kápolnából kijött. A nézőtől jobbra áll József főherceg, mint násznagy, polgáruháiban, csizmában, fején sikkával, mellén virág-csokorral, kezében a kendős-bokrétás násznagyi bottal. Jobbról: ünnepi öltözetben az új pár. Mögöttük nyoszolyálónyok és hátul is, mellettük is kiváncsi nép. A főherceg mögött látható Libits Adolf, az összes főhercegi uradalmak igazgatója, szintén bokrétásan; balra pedig, hátul, fején művész-sikkával: Strobl szobrász, a ki akkoriban mintaféta volt Alesüthon József főherceget, Klotild főherceggasszonyt és László főherceget.

A másik kép Kolompár Andrásnak Lakatos Viczával való lakodalmát ábrázolja a hatvani pusztán. Balról áll József főherceg polgári ruhában, csizmában, tollas, pörge kalappal, egyik kezében fokossal, melyet a vállán pihentet. Nézi a tánczó párt, s int a másik kezével: «csak vidáman!» Festői kép. A tánczó cigánypárok, a muzsikások, a vigyorgó vajda a nagy gombos bottal s a nagy gombú kabátban, a vén vigyorgó fogatlan cigányasszonyok s közöttük egy-egy esinos fiatal cigány nő, a világos előtér, s a sötétebb háttérben a dúslombú fák, két udvari fogat: mindez festői esportosulásában gyönyörködtető képet alkot.

Általában művemre, de e két képre is vonatkozik Ő Fenségének következő levele, melyet 1892. október huszadiki kelettel irt hozzám Alesüthről. A levél így szól:

«Kedves Theureuk Uram! Sietek 19-éről kell levelére válaszolni, nehogy elmulassza a karácsonyi kiadást, sorba véve kérdéseit. 1. Rólam írhat mindent, a mit jónak lát, leveleimet mind beleveheti munkájába. 2. A legjobb fényképek tölem és családomtól mind Kollernél találhatók Budapesten, úgy az egész család, mint az egyes tagok. Csak Mariska és Józsi fényképeit küldi önnek nőm, mert azok máshol készültek. A képek cigányajám között Köppel tanár által készülték itt Alesüthon; örvendek, hogy azokat Stroblnál találta. Vonalkozniak Kolompár Andris és Lakatos Vicza lakodalma óta, mint a Vajda Lakatos Gyuri és Rafael Anna esketésére. Azokból csak egy példány van darabonként nálam, de ha kellene: átküldöm. Lászlótlól nincsen újabb fénykép; minden esetben a Stroblé (a főherceg a nemrég készült mellszobrot érti) a legjobb. Engem úgy is ismer, hát magaválaszthatja a legjobbat. Margittól több újabb fényképet jelent meg Regensburgban, melyek azonban nem oly jók, mint az, mely Kollernél készült lakodalma alkalmával. Az első lapra talán a legjobb kép volna Kollertől, melyen két leányommal vagyok és nőm a két fiúval ennek kiegészítése. Családi kép van egy, melyen mind rajta vagyunk. Margit leányomtól megadom én az engedélyt (a fénykép közzétételére), ép úgy a két kicsinytől. Véghetetlenül sajnálom, hogy akkor, mikor ide akart jönni, nem tudtam járni, azóta a Kneipp-rendszer egészen kigyógyított és évek óta nem voltam olyan jó karban, mint most. De most itt is csúnya, főképp a kert.

Czigányaim, két családot kivéve, már mind hazajöttek a két hónapi szabadságból; igen veszeljes kísérelt volt, mivel ez idő alatt egész Miskolcz vidékéig vándoroltak, de bizalmam nem csalt és ők régi vajdájukat újra elhagyták és hozzám tértek vissza. Jelenleg 145 van itt, 24 család. Azokat is be kell mutatnom egyszer önnek; még nagyon vadak, de engedelmesek. Most csúnya időnek nézünk eleibe, de talán november eleje szép lesz. Pozsonyban, a hogy fiam sürgönyzi, ma hó esik, itt csak hideg eső, mely reménytelőleg elötené a rengeteg pusztító egereket. Ajánlom magamat kedves emlékébe, maradván őszinte tisztelője

József főherceg.

Társaságban József főherceg egyszer a következő cigány-történetet beszélte el.

— «Az előnyomuló porosz hadsereg elől hátrálva, — mondá a főherceg, — egy cseh helység mellett ütöttük föl táborunkat. A vidék hegyes és erdőtől környezett. Az éj beálltával, miután a rendes elővigyázat megtörtént, táborunk nyugalmora tért. Egyedül én maradtam fenn, tábori lakásomon, egy paraszt házában és dolgoztam. Éjfélre járt az idő, mikor a házam előtt «Halt! Wer da?» kiáltást hallok s azután hosszabb beszélgetést. Beszélőttem a segéd-tisztemet, s megmondottam neki: nézze meg, hogy mi a baj odakünn? «Egy cigány katona kíván Fenségéddel beszélni, de csak négy szem közt» volt csakhamar visszaérkező segédtisztém válasza. «Mit akar?» — «Nem tudjuk. Csak négy szem közt akar Fenségéddel beszélni.» — «Hát bocsássák be.» Bebocsátották, előttem állott a cigány katona. De nem szólt, csak a szemével pislogott, a segédtsztre integetve. A segédtsztre távozásra kértem s így négy szem közt maradtunk a cigánygyal. — «No, hát mi a baj?» — «Báj ván, nágy báj, fensiges urám. Ázs ellenség a hátunkra jön, meg akár minket lepnyi.» — «De hiszen az előrs ki van rendelve, s eddig semmi gyanúsát nem vett észre.» — «Mert még messi az ellenség, fensiges uram, de itt lesz, s akkor aztán jaj nekünk!» — «De hát szólj, honnan tudod te mindezt?» — «Tessik csak ázs áblákhöz lépni, fensiges urám! Tetszik látni ázt á sok madarat, hogy repül ki az erdőből dél felé.» A hold épen ekkor bukkant elő a felhők mögül és én kíváncsian néztem a repülő madarakat. «Látom, fiam. Nos, aztán?» — «Azstán? Hát a madarak nem úgy álsúnak-e, mint ázs emberek? Bizony álsúnak, s nem repülnének most, ha ázs erdőben esend volná. De, mert jön ázs ellenség az erdőben, hát háborgatja őket, azért repülnék ki a madarak dél felé.» — «No jól van, fiam. Csak menj vissza a helyedre.» Alig, hogy a cigány távozott, rendeletet adtam ki, hogy az előrsöket erősítsék meg, s legyen harezra készen a tábor. Alig múlt el egy óra, mikor az előrsök puskáinak ropogása az ellenség támadó közeledését jelenté. Így lett táborunk megkímélve az éjjeli meglepetéstől és riadalomtól, s ezt az egyszerű cigány természetes észjárásának, megfigyelő tehetségének köszönhetjük.»

József főherceg következő leírása, mely olyan egyszerű és olyan bájos a cigány vendégszeretetről szól.

«A hetvenes években — így írja József főherceg — meglátogattam egy hazánk bércei között fekvő várost, mely cigány vajdák székhelye volt, ott akarván a vidék szemlélésével néhány napot tölteni. Egyszer délután a Czikánia felé vettem utamat, azzal a szándékkal, hogy nyelvézeti bűvárlatokat teszek. Útközben feltűnően esinosan öltözött, igen szép arcú, sugár terméti leánytal találkoztam. Megszólítottam: «Lacso dive mri sukar raklyórije!» (Jó napot, szép leánykám!) Így válaszol: «Lacso dive baro raja!» (Jó napot, nagy uram!) Beszédbe eredtünk és kiszült, hogy ő a vajda leánya. Gondoltam magamban: itt talán valami újat tanulhatok. A leány igen kedves volt irányomban, mikor arra kértem, hogy vezessen apjához, szeretnék vele beszélni. Elvitte a Czikániába, egy földszintes agyagházhoz, mely azonban feltűnően csinos és tiszta volt. Benyitott az ajtón, s e szavakkal jelentett be: «Jekh baro raj vakherel manca pre drom, kamel tuha te plenel valeszo mro kamelo dadeja; szinye rom, vakherel bare sukare amari csib.» (Egy nagy úr beszélt velem az úton, szeretne neked valamit mondani, édes apám. Ő rom [azaz cigány], nagyon szépen beszél nyelvünkön.)

A vajda szép, barna, élénk szemű ember volt, hosszú fekete hajjal és szakállal. Igen szívesen fogadott és rögtön hitves társához vitt a tornácba, ahol egy tiszta tágas szobába, hol egy ódon nagy asztal, egy pad, néhány faszék s egy nagy tölgyfaszékény állott. A nő sugártermetű s még meglehetősen szép volt, nemes arcvonásokkal: vagy 25—30 éves. A mint később kiszült: a vajda második felesége; a leány az elsőől származott, 14 éves volt, de annyira kifejlődve, hogy 20 évesnek is beillett volna.

Sokat beszélgettem a vajdával; igen tisztán beszélt a cigány nyelvet magyar tájsházás szerint. Azalatt láttam az asszonyt a leányával a konyhában sürgölődni, mely is a tornász és szoba közt volt. Már búcsúzni akartam, midőn a vajda megfogja kezemet és azt mondja nekem: «Csak na dzsasz bokhale mre thereszta baro raja?» (Csak nem megy el éhesen a házamtól, nagy uram?) No, ez szép lesz, gondoltam magamban, eszembe jutott a cigány-étlapon otthonos «deglét malacz». De hogy bántam, mikor a nők szép tarka szövétü ábraszszal terítették be az asztalt, egészen tisztességes tányérokat, kanalakat, villákat, késeket raktak fel. Nem voltak ugyan egyöntetűek, de valami china-ezüstből lehettek. Következtek aztán még üvegpoparak s egy pintes négyesög-üveg aranyszínű borral s egy jó hosszú fehér cipő.

Most már vigyáztam, hogy úgy viseljem magam, mint a vajda, nehogy valami kortórnak (sátorosnak) nézzenek. Az asztalon csak négy terített volt; pedig jött még négy apróbb vendég, a kik egész barátságosán simulak hozzám, de ezeknek a padon volt a helyük. A leány szolgált föl. Először is egy tál párolg bíblival (köleskása disznósírban rántva). Nagyon jó volt. Aztán egy tál sült disznószelettel; de az már fölséges volt. Ilyet még otthon sem ettem! Ülésünk úgy volt rendezve, hogy az egyik oldalra a vajda ült a feleségével, a másikon a leány meg én. A leány vagdalta nekem a húst: nem engedte, hogy magam aprítsam. Jó fél óráig falatoztunk nagy esőndben, aztán itunk egyet s miután az asztalt leszedték, rágyújtottunk. De most már én rukkoltam ki jó szivarokkal. Szitta is apa, anya és leány is.

Már késő este volt, mikor búcsút vettem. Megesóolt a vajda, az asszony, de még a leány is, — az már olyan eredeti cigány szokás, — s elkísérték a Czikánia végeig. Ott búcsúztak csak ők sok szép szóval.»

EMLEKEK.

Ne említse senki, éltem ha lelétem, A keskeny utcában azt a szűk kis lakot, Ne mondja senki sem, úgy sincs benne érdem, Hogy e szellér-házban láttam meg a napot; Mert hisz nem is láttam, nem lehetett látnom, Születésem napján a nap nem mosolygott, Tudom bizonyosan: kődös ősi tájon Szomorú, hidegen siró eső hullott.

Boldog gyermekélet: nevető szívirvány, Angyalok meséje, fényes tündérválom, Nem száll vissza hozzám emlékezet szárnyán, Sohase volt nekem fényes szívirványom. Ha volt is, minő volt! — téli éjszakában Ráborult a földre nehéz, hideg pára, Holdvilág derengett sárga-haloványan S ködre vont szívirványt megtörtött sugára.

Fekete kenyér volt ínyem esemegéje, Mesebeli kalács lellem édes álma; Ringató bölesém volt beteg anyám térde, Az altató nótá sűrű zokogása. Nehéz idők jártak, drága volt az élet, Az eső megfagyott, mégis kiszült minden... Utolsó falatját ettük a kenyérnek — Szegény édes anyám könybe' mosta ingem.

Aztán mégis nőttem, mint virág homályban, Fonyadtan a virág, én beteg-fehéren; Szaladtak az évek, év tánt év nyomában, A rongyból, a sárból föl a napba néztem. Lassan, ifjuságom virága kiféslett — Nem volt az lilium, se pinkódi róza, Este nyitott kelyhe, reggelre lepergett: Szegény ifjuságom, elhervadt futóka!

Sötét éjszakában nehéz felhők szállnak, Köztük az égnek egy piczi foltja kéklík: Sűrű borulásán nehéz éjszakának Egyetlenegy csillag piros tüze fénylik. Távoli mennydörgés mormolását hallom, Nehéz esőcseppek hullanak a réten, De ragyog a csillag azon az egy folton... Aranyos csillagom, édes feleségem!

Te, te, lelkem mása, éltem rózsabokra, Nehéz-e a teher, mit válladra tettem? Súlyos-e neked is éltünk baja-gondja, Meddig viseljük még, elbirjuk-e ketten? Ránczba borul, látod, gondviselte képem, Barna kezeimet feltört a munka, S mégis alig élünk, megkopva, szegényen, Minden nap bevési nyomát homlokunkra.

Ki érti meg az én elviselt ruhámat, Beborult homlokom sűrű verejtékét? Ki hallja, ha sűrű sohajtásom támad S remegve várom a holnap érkezését? Tudja-e valaki, hogy nagy éjszakákon Nyitva tartja szemem szegénységem gondja? Tudja-e valaki, micsoda kín látnom, Mikor panaszkodik kis fiam rongya?

... De jó, hogy messze vagy öreg édes anyám, Örökös szellérül roskadozó házba'. — Régi zokogásod megint meghallatam. Kopott életembe ha szeméd belátna. Összejöttök, tudom, teli holdvilágon, Szegény atyafiak szavadra hallgatnak — S te beszéled nekik, s örömköny pilládon: «Milyen jó sora van most az én fiannak!»

Móra István.

A KIRÁLY FUTÁSA.

Elbeszélés. (Vége.)

Irta Baksay Sándor.

Lementek a várrétre, ki lovon, ki gyalog, de valamennyien könnyedén készülve. Csak a bajvívók vitették le az összes fegyverzetüket.

Itt megállapították a viadal törvényét. A két czimborára sorsot húztak; a sors szerint a stipnikí viv először Balázsszal, kit, ha elesik, Osló Pál uram megboszulhat. Lóháton vívnak, pán-czelban, zárt sisakkal. Először dárdát vetnek egymásra, azután kardra kerül a sor, végtére buzogány dönt. Azután sorsot húztak a dárdatetésre. Ez is a stipnikinek kedvezett.

Kimérték a tornaúdvart; a két ellenfél harmincz lépésnyi távolban állt meg egymással szemben, mozdulatlanul. A stipnikí felemelte a dárdát, megcsóválta és ádáz erővel vetette Balázssra. Rengve szállt a könnyű szerszám súlyos aczéllhegye egyenesen a Balázs paizsának, de az ifju buzogányával félrecsapta, hogy a dárda forogva repült fel a levegőbe, azután egyenesen szállt le, s bele fűrődött a földbe, mintegy erővel.

Balázs szerencsésebben hajított. Ő is a paizsot vette célba; a stipnikí balra hajolt a dárda elől. De nem volt ideje egészen kitérni; a dárda hegyével belefűrődött a tüszőjébe, és úgy állt meg benne, mintha odaszabták volna. A csipő is kaphatott valamelyest, mert a vitéz egy kissé megrázkódott; meglehet, hogy nem is a seb miatt, hanem, hogy a dárdát kirázhassa kellemetlen köpijéből; de a dárda tovább is inga-

Balázs a kardja hegyére tűzte az Osló Pál sisakját.

Cserna Károly rajza.

dozva, még mélyebbre ásta magát. A stipnikí állapota kezdett veszedelmessé válni; jobbájának a dárda aggatott, baljának a paizs; egyikől sem lehetett szabadulása. Csak hadonázott, mikor Balázs kivont karddal rohant rá.

— «Ne hagyj magad, vajda! Segíts neki Pál vitéz!» kiáltották a lovagok.

A vajda nem fogadott szót a buzditóknak; elvetette a paizst és meghátrált. Osló Pál fogta fel a harezot, s dárdáját rohanás közben találomra hajtotta Balázssra minden ártalom nélkül, de már arra, hogy Balázs kardját készen fogadja, nem volt ideje. Az ifju fölemelkedett nyergében, s visszakézből egy haránt vágást intézett Pál úr koponyájára, melytől a bajnok feje megnyaklott, a tág sisak előre billent, s Pál úr azt vette észre, hogy nem lát sem eget, sem földet, ha csak az orrával nem, mert a sisakrost egyik szemnyílásán az orra hegye kandikált ki. Balázs most oldalához ugrat, balkezével megragadja sisaktaréját, s annál fogva vonszolni kezdi a vitézt; jobbába kapott buzogányával pedig dobolni a hátán meg a vékonyán.

De Osló Pál nem adja meg magát egy könnyen. Rövidre rántja a gyeplőt, mire a ló megveti a négy lábát, azután ágaskodik, ugrál, tánczol; — a ló dereka kezd erősebb lenni, mint Balázsnak az öt ujja, melylyel a sisaktaréjt markolja. Osló Pál is bele találja magát a lova taktikájába, és addig rángatja a nyakát, hogy egyszer csak ketté szakad a sisak álladó-szája; a sisak Balázs kezében marad, a megszabadult Osló pedig megfordul, sarkantyú közé kapja a lovát, és futásnak ered. A stipnikí is magával ragadja a jó példa, elvágat a czimborája után.

Még most is szaladnak, ha el nem fogták. El pedig nem fogták, mert nem ment utánuk egyéb, mint a lovagok hahotája, és egy sereg cigánygyerekek, a kik vijjogva kísérik egy nádas széléig, a hova két lovas bevette magát. Holnapig majd kikezcmeregnek, azután kibujdosnak Boszniába, mert a magyar urakkal lehetetlen meglakni egy országbán.

Balázs a kardja hegyére tűzte az Osló Pál sisakját, úgy ment hódolatra a király elé, a ki kegyvel szólt hozzá:

— «Most kétszeresen biztos előttünk hűség, melyben sohasem kételkedtünk. Vádolóid elvesztették az ütőzetet; árulásuk világos előttünk; kérd jóságait.»

— «Messze van az Kisasszonyfához, Felső; jobb nekem a Dráván innen. De ha valami kegyet tartogat számomra, fordítsa azt Felsőged Prodalicra, és erősítse meg Szentgyörgy vára birtokában.»

— «A honnét lest vetett ellenünk?»

— «A hol felséged híveivel, noha foglalni voltunk, emberséggel bánt. Megígérték neki...»

— «Már most én váltsam be?»

— «Könyörgök Felségednek aláatosan; és még a czimerébe valami új jelvényt, Felséged bocsánata jeléül. Erre nézve is batorkodtam Felséged nevében»...

— «Hm! czimert is osztogattál? Úgy látom, hamar megszoknád te a királykodást. Jól van. Miután nevünkben ígérted meg, megerősítjük Szentgyörgy várában. Czimerét is megtoldjuk... Nem! Gólyorrát nem! Fridrik rokonunk megnehezeltene érte. Az Osló Pál üres sisakját a kettészakadt álladóval adjuk neki. Jussan erről eszébe, hogy az ő álladója is kettészakad, ha még egyszer áruláson kapjuk. (Biz az hamar kettészakadt!) És a magad részére Balázs uram?»...

— «Felséged állandó kegyelmét»...

— «A lánczot, a lánczot!» suttozta Kata, hogy a király is meghallotta.

— «No, a láncz, persze a láncz, a láncz elébb-való még a király kegyelménél is. De tudod-e leányka, hogy a láncznak ára van? Emlékszel alkunkra: igazi csók, igazi láncz.»

Kata térdre borult, két kézzel megragadta a király jobbát, s kezét csókolt neki.

— «Felső! ez igazi csók; látták az urak is.»

— «Köszönd, hogy látták, másképp letagadnám. Itt a lánczod te kis Osló Pál. Tartsd meg emlékül az enyimet is; ha pedig kelleetlen, vesd a nyakába valakinek. Akárkiébe jut, kegyelmem jár vele. Most pedig viszem a jegyesedet magammal; ne félj, mindig mellettem lesz; ő őriz engem, én meg őtet.»

— «Majd ha egyszer, de a királyoknak ritkán van olyan innepük, — tette hozzá elkomolyodva

csaknem búsan, — majd ha egyszer engem is megtámad, nem tévedésből, hanem a magam személyében egy olyan aranyos darázs, — akkor elboesítom Balázst; addig nem. Akkor, szép Kata, én leszek a násznagyod.»

Be is váltotta szavát a király magához illő módon; tudniillik később, de királyilag.

CEYLON SZIGETÉN.

Irta dr. Gáspár Ferencz.*

Colombo, India gyöngye. — Egy darab a paradicsomból. — A Galle Face. — Az Océán partján. — A Polo. — Az én «hercegnőm». — Magyarul.

Adenbe érkezésünk alkalmával a hajóra hozott posta többek közt egy sürgönyt is tartalmazott, mely általános örömet okozott mindnyájunknak. A program szerint ugyanis Adenből egye-

tül, hanem Sumatra déli megkerülésével kell ez utat megtenni, a mi elég gyakran megtörténik, akkor 55—65 napot is kell a hajónak az Océánon töltenie, míg Singapore kikötőjét eléri.

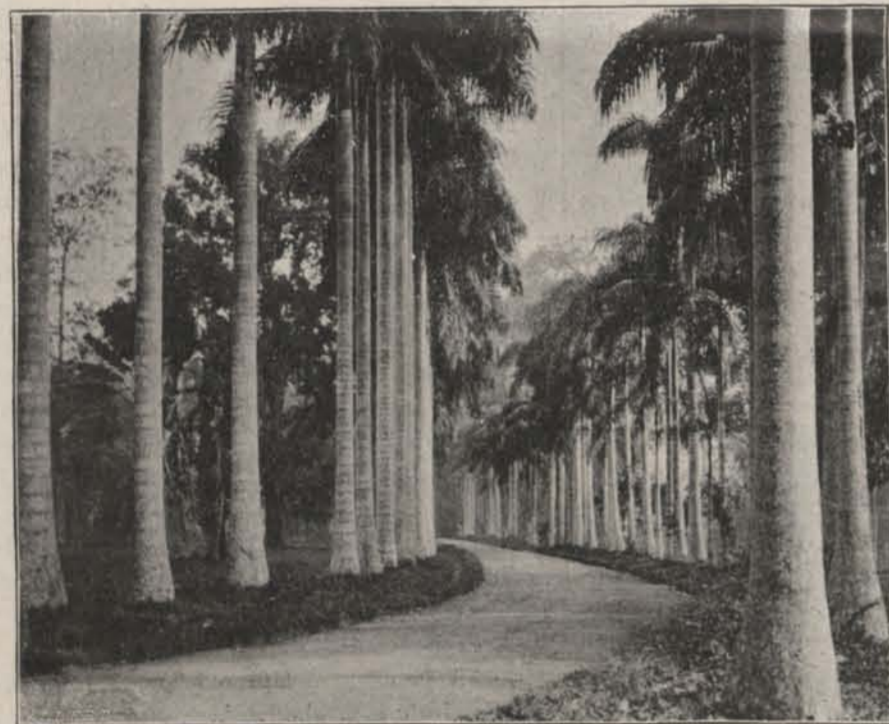
Képzhető tehát, mily kellemes meglepetés volt ránk nézve, midőn a sürgönyileg jött parancs a programot megváltoztatta és Adenből Ceylon szigetére, Colombóba rendelt bennünket. Utunk természetesen esett arra az időre, a mikor az Indiai-Océánon erős délnyugati Mouszun uralkodik. Korvettánk, a «Zrinyi», e szétől haj-

SINGHALÉZ «JULISKA».

MUNKÁBÓL JÖVŐ ELEFÁNTOK.

PÁLMAFOR A TÓ KÖRÜL.

ZEBUÖKÖR-FOGAT.

CEYLON SZIGETÉRŐL. — Dr.

A püspök és Gara urak által követelt terület a Gerde patakjától a Zoók patakjáig, és fel a nagy körtvélyfaig odaajándékozta, — még pedig nem is Balázsnak, hanem Katának, násznagyai ajándékul, oly módon, hogy ezt, ha esetleg leányaik is lennének, ezek örököljék.

Lettt is kettő. Kata és Éva. Ezeket füsította Zsigmond király, — és ezek bírták Nemes és Szabad Szentkirály városát, és birják még ma is; és még ma is sok közöttük a Kata és Éva vezeték nevű. És az ő fiaik mind vitézek valának, és az ő leányaik istenfélő

nesen Singaporebe, Hátsó-Indiának e legdélibb kikötőjébe kellett volna vitorlázniunk minden más kikötő érintése nélkül. Mi, tekintve, hogy ez időben — a délnyugati Mouszun legviharosabb szakában — a 4000 mérföldnyi rengeteg ut különben is egyike a legveszedelmesebb tengeri utaknak, kivált ha a hajó e hosszú út alatt csaknem egyedül a vitorláira van utasítva, nem valami nagy örömmel néztünk eléje a 40—45 napra tervezett útkelésnek, annyvval kevésbé, mivel ha az út folyamán előforduló események következtében nem a malakkai szoroson kereszt-

* «Negyvenzer mérföld vitorlával és gőzzel» című alatt most megjelent könyvéből.

tatva, valósággal száguldott a háborgó Océánon s ropogva és recsegeve emelkedett az irtózatossá magas hullámhegyek tetejére, vagy süllyedt le a tatóngó mélységek szédítő örvényébe. Az árbo-czokon csak kevés vitorla volt kifeszítve, mert különben nádvesszőként törtek volna le a Mouszun nyomása alatt. Még így is, — a kevés vitorlával — minden árbo-czoknak a nyujtványait, mint például az árbo-czerekat és sudarat a rendszer köztelenen kívül még más kötélekkel is meg kellett erősíteni. Megkisebbiteni a vitorlázatot nem lehetett, mert egyenlő gyorsasággal kellett száguldanunk a hullámokkal. Ha hajónk valami okból kénytelen lett volna menetét meglátsítani, akkor a folytonosan utánunk hömpölygő hullá-

mok elborították volna fedélzetét és szétrombolták volna a hajót minden ízében. A kormánykeréknek állandóan hat markos matróz állott. A sötét éjszakákon a háborgó tenger örökös mennydörgését túlharsogta az égi viharok rettenetes mennydörgése. A vakító villámlás néha másodperczekre megvilágította a tengert; néha egészen mellettünk világította meg az árbo-cz magasságáig feltornyosuló roppant víztömeget. Az első napokban irtózatlan néztük e hullámokat. Később megszoktuk és kritizáló meg-

ütést mért szegény korvettánkra, mintha szerzetést akarta volna törni forgácsokká. Rémulten és elszörnyedve rohant mindenki a fedélzetre, hol térden feljűrt a víz. Emberek állottak, szénakötegek, csónakok, csebrek, csigák, kötélesomagok szanaszéjjel úsztak a hajó falai között. Ordítás, vezényszó, marhabögés, matrózröhögés, káromkodás hangzott mindenfelé; a hajó bordái közé szorult víz leirhatatlan zúgással mosott végig rajta, magával sodorva mindent, a mi nem volt lekötve, lecsavarva, vagy

kókuszpálmából kivájt csónak, az oldalához erősített gerenda által egysúlyban tartva,) hozta elénk messze ki a tengerre a «pilot»-ot — a révkalaust, ki a gyöngyhalászó kanoék s a ki-és beúszó gőzösök tömkelegén keresztül biztos kézzel vezette hajónkat Colombo kikötőjébe. Néhány órával később horgonyt vetettünk. Előttünk volt a szigetek gyöngyének legszebb gyöngye, — Colombo. Tagadhatatlanul Ceylon volt már az ő-korban is a legszebb pont a földön. «Lanká»-nak, a

PERADENIYA COLOMBO MELLETT.

HINDU FŐNÖK CANDYBEN.

HINDU PAGODA.

PAGODA BELSEJE.

m. kir. honvéd ezredorvos könyvéből.

jegyzéseket tettünk rájuk, sőt még fényképeket is vettünk fel róluk. Legfeljebb azért boszankodtunk rájuk, hogy szakácsunkat akadályozták a főzésben, a mennyiben a legravaszabb geniálitással megláncolt fazekak és lábasok sem tudtak a tűzhelyen megállani, oly irtózatossá hányatott a hajó a hullámok által. E miatt akár-hányszor megtörtént, hogy egyes napokon egyedül meleg ételünk hideg konzervekből állott.

Mikor már teljesen megszoktuk e hullámokat, és inasaink annyira mentek a találékonyságban, hogy ágyainkat ravasz módon olyképen vetették meg, hogy a legdühösebb hullám sem volt többé képes bennünket az ágyból kidobni, akkor zúdult ránk egy óriási hullám, mely oly irtózatoss-

leszegezte. A zürzavar után kitűnt, hogy a hajó pereme — a fedélzetnél magasabb rész — mintegy 10 méterre be van horpadva!

Igy nem folytathatjuk útunkat Singaporeig. Okvetlenül be kell mennünk valamely közelebbi kikötőbe hajónk kijavitása végett. A legközelebbi kikötő azonban — Colombo. Tehát előre! Isten segits és ővj meg egy második hullámsapástól, mert azt már nem álljuk ki!

Igy folytattuk útunkat Colombo felé, örökös rettegés között. Hála a kitűnő vezetésnek, Aden elhagyása után a huszadik napon Ceylon szigetének, — a földgömb eme leggyönyörűbb pontjának, — látávolába ért a «Zrinyi».

Egy arasznyi széles kanoé (egyetlen szál

«Ragyogó»-nak nevezik a bensülött hinduk; «Gyöngyszem India homlokán» a budhisták nyelvén; «Gyöngyök szigeté»-nek nevezik a khinaiak; «Jáczinok és rubinok hazája»-nak ismerték a görögök; «Adám és Éva veszett paradicsoma»-ként siratják a mohamedánok. . . . A ki tehethe, azonnal igyekezett ki a szárazföldre. Husz nap az Indiai-océánon, szünet nélkül hajtva egy csaknem orkányszerű délnyugati Mouszun által, épen elég, hogy megkíván-tassa az emberrel a biztosabb talajt.

Egy keskeny, kis kanoéba szállva, két-három singshaléz gyerek gyorsan szállit ki rakpartra, mely a lépcsőktől kezdve fel a főútig tömve van Kelet-Ázsiának legkülönbözőbb pontjairól

elismeréssel bucsút intvén a vigyorgó majomnak, nagy gondolkodva hazafelé indult.

Sok fejtörés után végre abban állapotott meg, hogy legcélszerűbb lesz a majom barátságát megnyerni s ilyen úton-módon megejteni, mert különben sehogy sem lehet kézrekeríteni.

Hozzá is fogott Jankó a barátokozáshoz, almát, körtét, diót s más efféle hordott szorgalmasan a majom útjába, nagyokat köszönt neki s nyájasan mosolygott minden találkozáskor. Végre vagy két heti nyájaskodás után annyira megnyerte a majom bizalmát, hogy már a kezéből is elvette az almát.

Egy ilyen alkalommal aztán Jankó gyorsan megkapta a majom kezét. De Totó sem hagyta magát s féltelen dühbe jövén barátja csalárdágán, hirtelen nyakon csipette s halálra rémült vitézünk elkezde roppant gyorsasággal pofozni, karmolni.

— «Segítség, segítség!» ordítá Jankó, «fogják meg ezt a tigrist, ezt a medvét, ezt az elefántot!» De azért nem eresztette el a becses zsákmányt, s addig óbégatott, míg valaki oda szaladt s egy szürrel leborította a majmot.

Szegény Jankó bőre rostanak sem lett volna jó, úgy helybenhagyta Totó a szörnyű küzdelemben, de hát Jankó evvel nem törődött, hanem diadallal haza vitte a majmot, s néhány nap múlva már teljesen megszeldítve ugrándoztatta a piacon.

A derék Scaramuccio ez alatt nem egy-két keserű könyvet hullatott hűtelen majmáért s azt mondják, hogy már-már buskomorsóba esett, midőn ott Miskolc tájékán valahogy fülébe jut az örvendetes hír, hogy Totó hurokra került. Nosza rögtön megereszt egy szörnyű magyarsággal írt levelet Jankóhoz, melyre Jankó menten megfelelt egy még szörnyűbb helyesírási válaszban, kifejtvén, hogy Totó visszaadása nagy akadályokba ütközik, mert a befogás alkalmával mondatni tönkre ment a bőre, már minthogy a Jankó bőre s a becses ábrázatán ejtett mély sebeket nem is tudja más befótozni, legfeljebb egy takaros fiók-majom, a mi nyilván találkozik a signor Scaramuccio világhírű állatseregletében.

Scaramuccio elértvén a gyöngéd czélzást, a loretói Szűzre megfogadta, hogy mihelyt az egyik anyamajma megszaporodik, nem fog signor Jánosról megfélekedezni.

János áll a szép szónak s majd elrepül, hogy végre valahára egy kis majomra tehet szert, Scaramuccioval pedig verhet lehetne fogatni, hogy tudós Totóját ismét karjaiba ölelheti. Csak Totónak nem tetszik az állapot, mert hiába, nagyon megszokta négy hónap alatt a szabadságot, s legkivált búsan emlékszik vissza hűséges disznóbarátaira. No, de nem lehet mindenkinek kedvére tenni!

A LEGRÉGIBB HIRLAP.

A hírlapiradalom fölvirágzása óta gyakran fölmerült az a kérdés, hogy melyik volt igazában az első hírlap Európában. Némelyek Francia-, mások Németországban keresték az újságok őst.

Nem régiben Chalmers angol történetírónk sikerült a bizonytalanságot teljesen eloszlatnia, kétségtelen hitelességgel kiderítvén, hogy az első hírlap a «Gazzetta di Venezia» (Velencei újság) volt, mely 1536-ban indult meg.

E lap keletkezésére azon háború eseményei adtak okot, melyet a «nagy» Szolimán szultán folytatott Velence ellen, s melynek az lett a vége, hogy az addig hatalmas köztársaság minden keleti birtokát elvesztette, s egyszersmind első tengeri hatalom is megszűnt lenni.

Velenceinek ily nagy érdekei forogván kezében e nagy háborúban, rendkívüli érdeklődéssel leste, várta úgy a köztársaság, mint egész Olaszország a küzdelem színtereiről érkező híreket, tudósításokat, melyek közül némelyeket nyilvánosan is fölolvastak, vagy kihirdettek az aggó lakosság előtt. Minthogy azonban az ilyen kihirdetések aránylag csak csekély közönség előtt történhettek s a doge-palota örökös ostromlásnak volt kitéve, a városi előjáróság arra a gondolatra jött, hogy a híreket s tudósításokat a közzététel gyorsítása végett időnként kinyomatja s úgy a város, mint a környék lakossága közt szétosztatja. Minthogy azonban a háború mind a köztársaság, mind a hatóság pénztárát kiürítette, az is határozattá lett, hogy a nyomtatás költségeinek fedezésére a tudósító lapoknak egy-egy gazdella lett az ára.

A gazdella egy római eredetű, majd Velenceiben közkeletű kis pénznek a neve, mely hét fillér (quadrini) értékű volt. Ennyiért árulták az

Köppel tanár ténylege után. JÓZSEF FÖHERCEG MINT NÁSNAGY KOLOMPÁR GYURKA CZIGÁNY-VAJDA ESKÜVŐJÉN.

egy-két levélnyi terjedelmű újságocskát egyes példányait, melyeket a híres közönség oly mohón elkapkodott, hogy a nyomda alig győzte a szükséges mennyiséget előállítani.

Az így nyomtatott közlemények eleintén csak alkalmilag, vagyis csak olyankor jelentek meg, a mikor valami újabb hír érkezett a harctérről. Később meghatározott napokon adtak ki s a közlemények közé esetleg más napi vagy helyi érdekű tudósítások is vegyültek, melyeket a közönség hasonló érdeklődéssel fogadott. Ez időszaki kiadványok végre oly megszokottakká, sőt szükségessé váltak, hogy a véletlen ötletből támadt vállalat állandóvá s a hírlapiradalom megkezdőjévé lett.

A lapot a közönség az aranák a nevével «Gazzetta» vagy «Gaceta» névre keresztelte, mely név aztán «újság» vagy «hírlap» jelentéssel az összes latin fajú népeknél elterjedt s állandóan fennmaradt. Az olaszoknál «gazzetta», a spanyoloknál «gaceta», a portugáloknál «gazeta», a francziáknál «gazette» az újság neve ma is.

EGYVELEG.

* A hajléktalanok száma a jelen télen Londonban naponként átlag 40,000 ember, kiknek nincs állandó lakásuk s különböző lebujságokban vonják meg magukat.

* Új csoda-szer. Amerikai orvosok hirdetik, hogy az aranyoldat legjobb eszköz a részegkedés ellen. Ha ugyanis az aranyat feloldva, naponként négyszer belövelik az izsákos bőre alá, ez teljes egy hónapig megundorodik a pálinkától s más szeszese italoktól. Mondják, hogy ily módon már több embert gyógyítottak ki.

* A skorpiók öngyilkossága. Újabb kísérletek mesének bizonyították azt a régi állítást, hogy a skorpió, ha égő szén közé tesz, saját fulánkjaival megöli magát. Megszúrhatja ugyan magát a skorpió fulánkjaival, de ez a szúrás reá nézve nem veszélyes. Tény azonban, hogy a skorpió, ha kellemetlen helyzetbe jut, félelmében és dühében farkát mozgatja és fulánkját is kinyújtja s ezt tekinthetjük öngyilkosságnak, annál inkább, mivel 50 foknál nagyobb forróságnál a skorpió önkivültebe esik s csakhamar elvész, nem öngyilkosként, hanem mint a kínzás áldozata.

* Szarvas gyógyszerek gyűjteménye. A drezdai kincstár különöségei között volt egy életnagyságú fából készült szarvas, melynek bensejében Meiringer János gyógyszerész egy szarvas gyógyszer-tartót állított össze. A gyűjteményben 39 gyógyszer volt, mind a szarvas egyes alkatrészeiből, szarvaskönyvek, por szarvas szivéből különböző kenőcsök s folyadékok köszvények és daganatok ellen s egy állítólagos csodálatos essentia agyvelőből, melyet különösen pestis és ragadós betegségek ellen tartottak hasznosnak.

* Harcias nők. Szabasztopol védelme alkalmával 1854-ben orosz nők többek között az ellenség egy ágyúteget is elfoglaltak. Ennek emlékére most a csata helyén 16 méter magas gránitgúlat állítottak fel a harcias nőket dicsőítő felirattal.

* A Montblanc csúcson a csillagvizsgáló torony építését már május havában megkezdik. A felolt évben a szükséges anyagot már felhordták a csúcshoz közel fekvő helyekre.

* Kopernikus tiszteletére a német kormány költségén, a híres csillagász szülőföldjén, Frauenburgban, nagyobb csillagvizsgáló tornyot építenek.

* «Vándorló szalonok» cím alatt ezélszerű új intézményt léptettek életbe Franciaországban. Mindazokat a képeket és szobrokat, melyeket az évi kiállításokon az állam s magánosok megvásároltak, mielőtt átadnák, a nagyobb vidéki városokba elküldik néhány napig tartó kiállításokra.

* Érdekes jubileumot ünnepelt közelebb a Berlinben székelő «nemzeti négyzet». Csak 25 évvel ezelőtt alakult az egyesület, Augusztá császárné védnöksége alatt s ma már 800 főkegylete van, több mint százezer taggal s vagyona mintegy hatodfél millió márká. Az egyesület alkotásai közt vannak 10 betegápoló nőket képző intézet, 75 gyermekórház, 32 árvaház, 13 szeretetház, 198 kisdóvó intézet, 106 varró-, vasárnapi- és eseléd-intézet, 2 vakok intézete, 157 népkonyha és kávéház, s e mellett nagy szervezett vereskereszt-intézmény.

* A legnagyobb gözkalapács jelenleg Bethlehemben van, az amerikai Egyesült-államokban. Magassága 27 méter, esése 5.5 méter, súlya 2000 tonna. Utána következik nagyságban a creuzoti gözkalapács, mely 19 méter magas, esése 5 méter és súlya 1.280,000 kilogramm.

* Afrika bensejében, a Mashma-föld angol aranybányászai «Rhodesia Chronicle» cím alatt angol lapot alapítottak.

* 11,000 gombostűt szedett össze Loeds angol város egyik lakosa az utczán négy év és két hónap alatt. Kitaró kutatását bizonyosan hasznosabban is értékesíthette volna.

* New-Yorkban jelenleg több mint egy negyed millió zsidó van; 1891-ben 50,000 zsidó költözött ide Európából, túlnyomólag Oroszországból és Németországból, magyarországiak is igen nagy számmal vannak s még folytonosan szaporodnak.

(AVE MARIA).

ANGYALI ÜDVÖZLET.

KARÁCSONY.

Hasonlíthatatlanul rejtelmes éj a karácsony éjszakája! Világtalan sötétség borul a világra s egyetlen fényugár sem hint derűt a sűrű homályon át. A reménység csalékony fénye rég elvesztette hitelét a várakozásba belefrádt világ előtt s utolsó lobbadozásai is hamuba dőltek már. Némán hallgat a kétség fásultságától elzibbasztott világ; s fölötté már a hit csillaga sem viraszt.

A büszke és magában elbizakodott város felett a szellemtelenség hideg és áthatolhatatlan fátyola terül el. De tornyai nem látszanak meg a vak éjben, s falai nem sötétebbek és nem tömörebbek az őket körülölelő éjszakánál.

Környéke sívár, csöndes, néma. Utas nem közelíti meg; az éj leszállta, sűrű ködével megakasztotta a felé közelgőket. Útfélen, falukban, tanyákon, a hol lehetett, meghúzták magokat, s pihenni tértek. Derül-e új hajnal reájok, hogy ismét útra kelhessenek, s tovább haladhassanak?

Csak egy hallgatag pár, férj és nő, egymáshoz szorulva, hogy egymást el ne veszítsék a sötétben, egymás kezét fogva s kezők szorításával biztatva egymást, lépdelnek még lassan az éjben; körül-köre, rögről-rögre, mert ezélt kell érniök, valamelyes helyet, hol éji szállást találjanak, a hol letehessek a drága kincset, melyet magokkal hoznak. Nem a magok — a világ kincse az.

Falut érnek. Bekopogtatnak az első, második, harmadik házhoz — egyik sem nyílik meg előttök; ha megnyílik is, csak azért, hogy tovább utasítsák: a ház tele van, nincs szállás. S az ajtó, ha megnyílik egy percze — ismét bezárul; az éj is — szétnyitja s ismét bevonja mögöttük kártyáját — és eltakarja őket; vajjon, hova lettek? ki tudná megmondani — találtak-e valahol egy zugot végre, a hol meghúzhatják magokat?

Az éj néma s nem árulja el titkát, nem oldja fel rejtelmét.

Éjfél közel s egyetlen csillag sem világít a sötét éjszakában . . .

Most kigyulad egy, keleten! Fölszállnak s haladtában utat mutat. Kinek? nem ama szegény párnak, ők valahol elrejtöztek már. Kelet vándorainak világol, csodásan, rejtelmesen. Erre, erre, éppen ide vezetni őket! S kit keresnek, kit fognak itt találni?

S a sűrű, sötét rejtelmes éjszakából megpity-mallik a hajnal. A hajnal-e, vagy égi jelenség? Angyalok szárnya subog s körülök lebeg, belőlök árad ki az égi fény. És pásztorok a mezőben, kiket a sötét éj sulya nyomott, ébrednek kábutokból s az angyali fény is arra mutat, egyenest oda, a hova az a csillag vezette kelet vándorait . . .

De égi csillag nem ragyog úgy, de angyali fény nem sugárzik úgy, mint ama sötétben ballagó tévedező vándor-pár kincse, a mit ők hoztak magokkal a rejtelmes, rémes éjszakában; a melyet végre is egy istállóba tettek le, s most onnan hinti szét ragyogó sugarait, a világnak világossága! . . .

Hasonlíthatatlanul rejtelmes éj a karácsony éjszakája. Rejtelmek megragadták s eltöltötték a képzelődést, mely a mondát, a legendát, a mythoszt szülte és formálta, csodákkal ruházta fel s megleleveníttette. És megragadták a szívet, melyben az érzelmek születtek: az anyagond, a gyermeköröm; a kedélyt, szelid és fölcsapongó hangulataival, melyben az ábrándok rajzanak s a mesék testet öltenek. Alig borúl a földre a rejtelmes éj, a családok körében megmozdul minden érzelm: öröm, vágy, várakozás; a legmélyebb rejtély: az anyai szív s a leg-

tisztább ábránd: a gyermeköröm. S millió karácsonyfa ágaskán gyűl ki a betlehemi csillag s angyalok szárnyai suttognak, fény ömlik rólök s angyali énekek zengenek és hozzák rezgésbe a levegőt, a szíveket. A világ világossága a szeretet, mely a karácsony éj hasonlíthatatlan rejtelmét megoldotta egyszer, megoldotta örökre s megoldja évről évre. Szász Károly.

A MI KARÁCSONY-ESTÉNK.

Eljött a szép karácsony este.
Örömben úsznak a szívek.
Az én fiacskám ágyának esve,
Emésztő lázban nyög, piheg.

E napnak gyermekül örültem.
Hogy is sejtettem volna bajt?
Reméltem vig derűt kálörtem
S ezüstös józú kacsáját.

Enyelgék gyakran, alkudozva,
Mig ringatálak térdemen:
Mondd, mit szeretnél, hogyha hozna
A nyájas angyal, édesem?

S a mit mondd, nagyot nevettem,
Nem egy bohókás vágyadon,
De mégis mindent összevettem.
S te most itt sinylesz ágyadon.

Még illetlen mind a játék,
Bár rég leszállt az alkonyat,
Öröm helyett szemedben láz ég
S köny harmatozza arezodat.

Sötéten áll amott a fiacská
Mit annyi gondallal díszíték.
Szegény fiannak, fényes fájnya
És elszoritán szívért.

Jobb is, hogy nincsen fény szobánkban,
Szememnek könnye mint perog,
Nem látod itt a félhomályban,
Szívem szerette kis gyerek.

Hiszen ha kérded gyöngye hanggal,
Mit megrengtet szenvedés:
«Eljött atyuska már az Angyal?»
Szívembe vág az mint a kés.

Igy kell felelnem: «Jó azonnal,
Maradj nyugodtan kisdudom!»
S ezt gondolom nagy féjadalommal:
Csak őt ne hívd fel Istenem!

Ölembé téve kis kacsódat,
A két kezemmel átfogom,
S e kis fűt nagy Isten ójjad,
Magamban így imádkozom.

Oh, adj reményt, hogy vigan, éppen
Fiacskám újra láthatom!
Elég az angyal ott az égben,
S e földön itt a fájdalom.

Maros Odán.

AZ ANGYALI ÜDVÖZLET.

(AVE MARIA.)

Roskovics Ignác oltárképe Mária-Radnán.

Hazánkban a legnevezeteseb bucsujáró helyek egyike Radna, vagy mint az áhítatos nép nevezi: Mária-Radna, a Maros partján. A nyári Mária-ünnepre ezernyi ezer sokaság gyűl ide össze az ország minden részéből s ellepik a kis mezővároskát s a tulsó parton levő Lippát. A fő búcsú szeptember 8-án, Kisasszony-napján szokott lenni, s ilyenkor tengernyi sokaság táboroz a Maros partján, a templom és a ferencz-rendi zárda környékén. Nyomorékok, szerencsétlenek, csapások által lesújtottak itt esednek

gyógyulást és vigaszt. A hívő nép térden csúszsza körül a templomot s a nagy oltár Mária-képe előtt könyörög lelki és testi segítségét.

A régi Mária-kép azonban a nyáron megváltozott. Alig lehetett már azon valamit látni. Régisétől, a gyertyák és a tömjén füstjétől egészen fekete volt már, s műbeeselen nem bírt. A ferencz-rendi szerzet elhatározta, hogy művészi Mária-képet festet, s ezzel jeles művészüket, Roskovics Ignácot bízta meg, a ki művészettel és költészettel festette meg a nagy oltárképet. Kétségtelen, hogy az ország egyik legszebb oltárképe, a művészet igazi alkotása.

A művész azt a bibliai jelenetet festette meg, mikor Gábor arkangyal megjelenik Mária-nál, és tudtára adja, hogy Isten kegyelme őt szemelte ki, a jámbor és erényes szüzet, hogy életet adjon az Isten fiának, a világ megváltójának. «Üdvözlégy Mária» — így szólította meg az arkangyal az imájába elmerült ifju szüzet, s a kath. egyház szertartásain és imáiban most is minduntalan fölhangzik: «Üdvözlégy Mária — Ave Maria.»

Az oltárkép fényes világításban tünteti föl a jelenetet. A magasból árad le a fény, ennek özőnében szállt alá az arkangyal és az a mennyei fény világítja meg a térdelő Mária arezát és felső részét. Ez a két alak gyöngéd, szép és posztikus. Mária egyházi oltárnál térdelt; mellette keleti füstölő, melynek fölszálló illatos füstje összevegyül a hajlékba leszállt fényes felhőkkel. Gabriel arkangyal az oltár fölött lebeg, kiterjesztett szárnynyal, jobbájában a tisztaság jelével, a fehér lilómmal, balját üdvözlőre emeli föl. Fölötte fehér galamb, a szent lélek, mert a Megváltó a szent lélektől származott. Az egész angyali alak, szép szöke arezával, az ihlet jelensége, és hatásosan tölti be a kép középső részét. Mária az ifjuság és az ártatlanság üdeségében térdel a képen, mély meghatottsággal, de ájtattal az égi jelenség előtt. Tekintetét csudálkozva függeszti az angyalra, balját keblére nyomja. Kifejező az arez, a mozdulat, és nincs rajta semmi a kemény sablonokból, melyeket az oltárképeken annyiszor kell látnunk. A lépesón egy csomó fehér rózsza ismét az ártatlanság, az ifjuság kifejezője.

Az ifjuság, az égi szeretet, a vallásos ihlet kelleme öszhangzik a képen; a friss színek is emelik a hatást.

A kép 5 méter magas a kerettel együtt és 12 méter magasságban van felfüggesztve.

ÜNNEP-EST AZ ERDŐN.

Bágyadt, kék színű pára
Köröskörül.
A hold ezüst sugára
A fákra ül.

Friss hó fehérbe vonta
A járt utat,
Állat- vagy ember-nyomra
Mi sem mutat.

Olyan halálos néma
A rengeteg!
Tar ágon egy pinty néha
Diderg, remeg.

De im a néma légben
Cseng tiszta hang:
Hallatszik messzeségben
Az estharang.

Bokor, fa megrezegnek
S két méla nesz:
A pusztá rengetegnek
Imája ez.

Feleki Sándor.

KARÁCSONYKOR.

Jön a Jézus! Föld ünnepe!
Fénylőn tekints az égre fel!
Rajzd mi szép, jó, és nemes,
Dicsérni mit csak érdemes,
Góg lételet de mind neki,
S e nagy napnak köszönheti.

Művészet és ipar terén
Ma hogy minden előbbre mén,
A szorgalom hogy többre kész.
És nincs nyugón az ember-ész . . .
De szállhat fennen szabadon . . .
Az mind ma lett meg, e napon . . .

Jön a Jézus! Borulj le nép!
Isten, veled ma frigyre lép . . .
Áldó kezét kinyújtja rád
S mennyből leküldi sugarát
Hogy elborult bús lelkedben
Homály helyett csak fény legyen!

Rabszolja nép — mely zörgeté
Lánczát bután — ma ég felé
Emelheti szabad kezét,
S ajkáról zeng okos beszéd . . .
Teher mellett hogy van joga,
S nincs vérszopó bész zsarnoka! . . .

Igazság, jog, hogy összeforrt,
S emelkedik, kerítve sort,
Az érdem itt, bár csak szerény
Kunyhónak élt is rejtekén,
Góg hogy letört, s a szeretet
Szegénynek itt nyújt hű kezet.

Sok szenvedő vigasztalást
Lel itt ma már, — kín, jajgatás
Vadul nem tör az égre föl,
De hű részvét ölebe dől,
Esdő nyomor talál fület,
Az irgalom nem vak s süket.

Áldása mind e napnak ez . . .
S bár sok mag itt még kárba vesz,
De jönnek majd új századok
S dúsabb kalászt aratnak ott,
Hol Jézus, e nagy magvető
Fénylő sugár közt lép elő.

Jön a Jézus! borulj le nép!
Imádd az ég, s föld Istenét,
Ki elbocsátá szent fiát,
Hogy lenne itt egy új világ,
Egy jobb, dicsőbb, — szeretet hol
A sok lélek mind összefoly!

Dömény József

KARÁCSONY AZ UTCÁN.

A ki pénzt meg akarja tartani, nem tehet okosabbat, mint ha sorra járja a karácsony ünnepi pompájában ragyogó bazárokat. A dús választás nehézségei közt semmi sem könnyebb, mint a nélkül távozni, hogy zsebünk egy fillérel is megkönyebbült volna. Az ilyen töprengő vásárlók, vagy ha jobban tetszik: vásári Hamletek, kiknek vágyait soha sem engedi elhatározásig érlelődni a tárgyank sokasága, az «embaras de richesse» — épen nem ritka jelenségei a karácsonyi piacznak.

De nem is csoda. Hiszen a kor egész kicsinyített képe tükrözik vissza a karácsonyi gyermekjátékokon, — a tudomány legújabb vívmányai, a társadalom egész politikai története. Ha valaki, mint Rip-Rip, egy esztendőt átaldudnak, s valamelyik előkelőbb játékosboltunkban ébredne fel, kicsiben tökéletesen tájékozhatná magát mindenről, a mi a világon a lefolyt év alatt történt.

Ott néznek ki a fényes kirakatokból első sorban is monarchiánk biztonságának legnélkülözhetetlenebb tényezői — az olomkatonák, legkülönbözőbb uniformisáikban, a kék kabátos dragonyosoktól kezdve a zsinoros huszárokig. De még a valóságos Mannlicher sem hiányzik a katonáskodáshoz szükséges fölszerelésekből. A kor építészeti csodáit nem csak a csilingelő vilamos kocsik és összerakható Eiffel-tornyok képviselik, hanem valóságos alagutak és vasutvonalak is vannak igazi gözzel, sineken járó lokomotívokkal, melyekhez megfelelő számú személykocsik is kapcsolva; szintén van hozzá kicsi órház, táviróvonal és fellobogozott piezi pályaház. Hinné-e az ember, hogy a kerekék és a vágányok érintkezésénél valóságos kékes szikrák pattognak elő?

Hát még az ideai babák! azokról lehetné ám még csodadolgokat mesélni. Ma már alig van valamire való tisztességes baba, a melyeknek ne volna egy góth stílyű ebédlője magas székekkel, tarka üvegablakokkal és zöld kályhával. A hol ez nincs, ott legalább is egy elegáns berendezett fürdőszobát látunk, aranykeretű nagy tükrökkel, közepén fürdőmedenczével, melyet fűtethető vaskályháska melegít. Ebből egy csap boesítja a melegített vizet a fürdőkádba. Hogy a kép teljes legyen, a szögletben ép egy babakisasszony vesz hideg zuhanyt, míg egy másik épen most szállt ki a vizből s elegáns angol fürdőköpenybe burkolva pihen díszes dívánján.

Hanem a Jézuska nem szereti ezeket a tulságosan új szabású, elkényeztetett babákat. Az igazat megvallva, ezek hamar is romlanak. A gyermekjátékok ideálja ő előtte még mindig a régi, demokratikus baba, mely koldus-lánynak és király-lánynak egyaránt a szívéhez van növe. Mit is érnek a még oly czifra, még oly sleppes dának is, ha a mama szigorú parancsára mindegyre int, hogy: «Gyermekek, vigyázzatok

arra a drága babára!» És aztán ő Babaságát nem is lehet a vánkos alá fektetni, nem türi az alapos mosdatásokat, melyekre a mi régi babáink úgy rá voltak teremve.

A karácsony illúziói csak a kunyhókban vannak igazán otthon, a hol a fölgyertyázott fa tűndéri káprázata sok átvirasztott nyugtalan éj jutalmát hozza magával, hol annak ágait az önmegtágadó, az önfeláldozó szegénység díszítette föl szeretete jeleivel, s a hol az öröm tisztább, önzetlenebb, mint a milyennél a paloták fényes világában csak álmodni is tudnak.

Valami nem mindennapi, valami szokatlan emelkedettség tükrözik az emberek arezán, a mint az újjászülés nagy ünnepe előre boesítja a ihletett fényt az emberi lélekbe. A hajnali misék kornai harangszava málázva köszönt be derengő szobánkba s érczyelve fennen hirdeti a béke közölgő malasztját. Ilyenkor ki ne emlé-

csarnokokban, melyeknek gömbölyű farácsai mögött egyenruhás tisztviselők tánczoltatták tolaikat a rovatok végtelenségében! Egymásra dobva, szeszélyes tömkelegben pihennek ott a dobozok, kosarak, csomagok garmadá; a pirosló sódarok, mosolygó almák vegyülnek el a fészák-nok, kappanok, nyulak és foglyok arisztokratikusabb társaságában, melyeknek friss sebhelyei panaszosan mutatják a halálos pontot, hol a vadász gyilkos soréjtje behatolt. Gondosan körül spárgázott nyalábok takarják a szerető jó anyák küldeményeit, melyeknek reszketeg vonásokkal írott, egygyűi adreesszeit csak kinnal betűzhetni ki. De azért meg lehetünk nyugodva, még 24 óra sem telik bele és minden a maga helyén lesz. E tekintetben a fővárosi postahivatal nem érti a tréfát; egész esoda már az, a mi szorgalom és ügyességet a leghianyosabb és olvasatlanabb czimek kinyomozásában kifejtett.

Gerő Lajos rajza.

adás-pályája eleje és vége. »Az okos Nástya.« »Ne félj Mátyás!«, »Huszár a teknőben«, »Farkas a Verhovinán«, »A négy ló legendája«, »A gyanu«. Ára díszkötésben 3 frt.

A hírlapirodalomban az új évre két jelentősebb változás történt. A negyvenhárom év óta fennálló »Pesti Napló« megváltoztatta eddigi nagy alakját s decz. 18-ika óta fölvette régi, eredeti alakját (mely a bécsi »N. Fr. Presse«-éhez hasonló), de tartalma nem kisebbedett, sőt nagyobb lett, s rovatai bővültek. Kiadó-tulajdonosa az Athenaeum helyett ifj. *Abrányi* Kornél képviselő, az eddigi szerkesztő lett; felelős szerkesztő pedig *Barna* Izidor. — A »Fővárosi Lapok«, e régi szépirodalmi napi közlönyünkél pedig szerkesztő-változás történt. Vadnai Károly, ki még Tóth Kálmán életében is, csaknem a lap megindulása óta vezette a szerkesztést, majd felelős szerkesztő lett, megalapította a vállalat jó hírét s fenn is tartotta, új évtől a hivatalos »Budapesti Közlöny« szerkesztését veszi át, a »Fővárosi Lapok« szerkesztője pedig *Szana* Tamás ismert írónk lesz.

Magyar Pantheon, a magyar nemzet leghíresebb férfainak életrajzai, írta P. *Szathmáry* Károly; képekkel (többnyire arcképekkel) illusztrálva kiad-

elött; a népies nyelv nincs meghamisítva, de melőzve minden nyersebb, póriásabb kifejezés. A könyv most, második kiadásában, egyrészt bővítlve jelenik meg, és *Szemlér* Mihály mindenki me őt külön képpel látta el. Kétféle kiadásban jelent meg, ugyanis színes képes papírkötésben, ára 1 frt 50 kr. és angol vászonkötésben, ára 2 frt 40 kr. — »*Robinson Crusoe története*«, átdolgozta *Radó* Vilmos. Mióta Rousseau rámutatott De Foe e remekművének jeleségeire neveléstani szempontból, azóta a Robinson, mint ifjúsági irat, kiváló becsben áll minden művelt nemzet előtt. Időközben sokféle átdolgozásra ment át, bővítették s nehezítették, meg szárazzák tették. E kiadás az eredeti után készült, mely naivságában és egyszerűségében tetszett meg olyannyira. A könyv számos rajzjal papírkötésben 1 frt 20 kr., angol vászonkötésben 1 frt 80 kr. — »*Törökvilág Magyarországon*«, történeti elbeszélések a serdülo ifjúság számára, írta P. *Szathmáry* Károly. Hazánk történetének, mely gyászba borított eme korszakát fényesen világítja be a hazaszeretet, a hősiesség. E korból szedvük a kötet elbeszélései. A szöveg több képpel van díszítve. Ára képes papírkötésben 1 frt 50 kr., angol vászonkötésben 2 frt.

Történetek a gyermek-szobából, írta *Benedek* Elek, kiadta a Pallas nyomdai társaság. A gyermek-

nak a hatásosok közé. Arany János fordítása mesteri, s például mikor a szegény királyi gyermek, Arthur herceg (Márkus Emilia) eszedzik Huberthez (Ujházi), mindenki érezte, hogy milyen igazi költő tolmácsolja Shaksperet. Constanca királyné szerepében *Jászai* Mari egész drámai hévét kifejtette. Nagy Imre, *Bercsenyi*, *Szacsavay*, *Mihályfi*, *Horváth* Zoltán, *Alszei* Irma működnek közre a gondos előadásban, melyet a francia modern drámákhoz szoktatott közönség is nagy érdeklődéssel nézett végig.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémiá decz. 19-iki összes ülésén b. *Eötvös* Loránd elnököl. Az ülés egyik jeles tudósnak, *Ballagi* Mór emlékének volt szentelve, kinek érdemeit *Imre* Sándor megfelelő méretekben, tartalmasan és érdekesen festette.

Imre Sándor emlékbeszédét *Ballagi* fölött *Szilády* Áron olvasta föl. A megemlékezés azokkal a küzdelmekkel kezdődik, melyeket a szegény gyermeknek kellett folytatnia mostoha sorsával, a mit még az is nehezebbé tett, hogy zsidónak és németnek született; az idők áradata azonban őt is a nemzeti eszmék szolgálatába ragadta. Mikor tanul-

RODOSTO A TENGHER FELŐL NÉZVE.

Thaly Kálmának a »Rákóczi-emlékek Törökországban« cím alatt most megjelent művéből.

ták a Révai-testvérek. A magyar történelem nevezetes alakjainak elbeszélőszövegű életrajzát s történeti epizódokat ismerhet meg belőle az ifjabb korból is *Széchenyi*, *Wesselényi*, *Deák*, *Kossuth*, költőinket. A sorozat I. *Ferenc* Józseffel végződik. A díszkötésű könyv ára 3 frt.

Szary Dénes »Rajzok, 1887—1892.« című új könyve, melyet lapunk mult heti számában tüzetesebben ismertettünk Budapesten, *Kilián* Frigyes bizományában jelent meg, s általa minden hazai könyvkereskedésben kapható. A díszes kiállítású kötet ára 2 frt.

»A Mi atyánk képekkel« cím alatt *Hornjány* Viktor kiadónál díszes kis művecke jelent meg. A protestáns szövegű Miatyánk van benne illusztrálva az új szövetségéből vett művészi képekkel s kisérve az ó-szövetségéből való jelenetekkel. Ifj. *Szász* Béla versei szépen illenek és jól hangzanak a képek mellett. A kis könyv izléses kiállítását külön dicséret illeti. Ára 80 kr.

Az *Eggenberger*-féle könyvkereskedés (*Hoffmann* és *Molnár*) kiadásában megjelent:

»Eredeti magyar gyermek- és népmesék.« Népmesegyűjteményeinkből közli mindazokat a meséket, melyekben elevenen nyilvánul népünk gondolatvilága s visszatükröződik képzelete, lelke s erkölcsi érzélete. Megtalálani benne valamennyi mesealfajnak legjellemzőbb képviselőit. A kiszemelések, valamint a mesék előadása a nevelés erkölcsi céljait tartja szem-

életből vett, gyöngéd vonású és szerettel készült rajzok, összesen tizenegy; van ezenkívül még hat rajz, mely az »öregeknek« szól. Különben a kötet ifjoknak és felnőtteknek van szánva. Ára 2 korona, vagy kötve harmadfél korona.

Hazafias könyvtár címen *Gaal* Mózes ismert paedagógiai író szerkesztésében füzetes vállalatot indított meg *Poszonyban* *Stampfel* K. kiadó. Történeti elbeszélések jelennek meg benne az ifjúság számára s minden füzet (kemény kötésben, czírnaképes borítékban) egy-egy bevégzett darabot közöl. A két első kötetecské: »*Szondi két apródja*« és »*Zöld jósáta*« című elbeszéléseket közöl *Gaal* Mózes tollából, s egynek ára 25 kr. (50 fillér).

Új darabok a nemzeti színháznál. A nemzeti színház öt-felvonásos vígjátékot fogadott el *Herczegh* Ferenczről, a jeles fiatal elbeszélőtől. *Forinyák* Gyula altábornagy neje pedig egy kis monologot írt, mely közelébb kerül színre.

Nemzeti színház. *Shakspeare* úgynevezett királydrámáiból, melyek Anglia zivataros történelmét dramatizálják, a nemzeti színház e hó 22-én »*János király*«-t mutatta be, melylyel a király-drámák sorozata kezdődött. A gyász és a hitesség e tragédiáját *Arany* János fordította le, s a nemzeti színházban most került először színre, ezzel a 23-ik *shakspearei* darabot vévén föl játékrendjébe. Új díszletek, jelmezek emelték az előadás érdekességét. A szerepeket a legjobb kezekre bízta. A darab ellenszenves főalakját *Gyenes* játszotta. A szerepek különben bármennyire igénybe veszik az ábrázolás erejét, nem tartoz-

mányait elvégezte, mint zsidó nem nyerhetett itt hon diplomát, s Párisba kellett mennie. B. *Eötvös* József sokat buzdította, s *Ballagi* így kezdett írni; de mikor egy rabbi képző intézet alapítására szervezett mozgalom csak 140 váltó forintot eredményezett, *Ballagi* kiment Thüringába, hol áttért a református hitre. *Eötvös* egyetemi tanszéket szerzett neki, de ekkor kitért a szabadságharoz, s *Ballagi* a *Görgei* és *Aulich* oldalán proklamációkat fogalmazott. Mint működött aztán mint tanár, mint író, mit tett a nyelvtudomány, a protestáns egyházi irodalom emelésére, s mikép vált egyik jeles és tisztelt tudóssá, ezeket az emlékbeszéd alaposan tárja föl. Zajosan meg is éljeneztek. — *Szilády* Kálmán főtitkár emlékezett meg *Ezotvös* József tiszteleti tag haláláról, majd pedig *Wieseler* Frigyesnek, a kiváló német tudósnak, az akadémia külső tagjának elhalálását jelenté be. Előadta *Hellebrandt* Árpád jelentését a »Régi magyar könyvtár« tárgyában, az akadémia megbízásából tett külföldi kutatásáról. *Hellebrandt* Wolfenbüttelben és *Boroszlóban* két rendkívül értékes, XVI. századbeli magyar énekes könyvet talált. A *Koczan-díjjal* eddig jutalmazott színműveket a jövő évben ki fogja adni az akadémia s ezzel megindítja a magyar történelmi színműtárt.

A *Petőfi*-társaság decz. 22-ikén tartotta rendes közgyűlését, melynek főtárgya a tisztikar újjáalakítása és tagválasztás volt. Elnök lett ismét *egyhangul Jókai* Mór, alelnök *Komocsy* József, titkár *Szana* Tamás, másodtitkár (a visszalépett *Szabó* Endre helyett) *Endrődi* Sándor, pénztárnok *Jeszzenszky* Danó, ellenőr *Torkos* László. A másodtitkári állásra *Endrődi* után legtöbb szavazatot kapta *Szabóné*-Nogál

Janka. Ezután a boldogult *Török* Kálmán tagsági helyét töltötték be; egyhangu felkiáltással választották meg *Pósa* Lajost.

VERNE GYULA LEGÚJABB. MAGYAR TÁRGYŰ REGÉNYE.

»Ez a történet nem fantasztikus, csupán regényes. De bevallott valószínűségéből nem következtethető, hogy nem is igaz. Ez tévedés volna. Olyan korban élünk, a melyben minden megtörténik, sőt csaknem jognak volna azt mondani, hogy már minden meg is történt. Ha elbeszélésünk ma valószínűtlennek látszik is, holnap már valószínű lehet a tudományok azon segélyforrásainál fogva, melyeket a jövő fog megnyitni, és a melyeket senki sem fog a legendák körébe utasítani.«

föl, nehogy a lapok küldésében fennakadás álljon be.

A »Vasárnapi Ujság« 1892. évi tartalomjegyzékét, szintúgy a »Világkrónika« f. évi tartalomjegyzékét januári első számainkkal küldjük szét.

A királyné a budapesti szegényeknek. Királyné ő felsége a karácsonyi ünnepek alkalmából ezer frtot küldött a budapesti szegények számára. *Sélly* Sándor rendőrfőkapitány fogja szétosztani.

Ferencz Ferdinánd főherceg utja. Az »Erzsébet« hadi gőzös decz. 20-ikán érkezett a szuezi csatornához, Port-Saidba. Ferdinánd főherceg és kísérete az egész hajós személyzettel együtt a legjobb egészségben érkeztek meg. A Port-Said előtt horgonyzó hajók az »Erzsébet« hajót üdvözlésekkel fogadták. A polgári és katonai hatóságok a főherceg

kedelmi csarnok, az »*Othón*« írói kör; a budapesti első kerületi választók; a hírlap-kiadóhivatali tisztviselők segélyegylete; a *Lloyd*-társulat; a budapesti kereskedelmi testület; a hírlapírók nyugdíjintézete, melynek *Falk* elnöke; a budai polgári kaszinó, stb. *Szell* Kálmán a képviselőház pénzügyi bizottságának jókívánságait tolmácsolta. *Samassa* egri érsek személyesen gratulált. Üdvözöl iratokat küldtek: magyar miniszterek, *Taaffe* osztrák kormányelnök, a közös miniszterek, *Szogyényi-Marich* László berlini nagykövet, gróf *Apponyi* Albert, *Schlauch* Lőrincz püspök, b. *Schönfeld* tábornagy, a budapesti polgármesterek, *Pap* Gábor ref. püspök, képviselők, magánosok nagy számmal. A jubilálás sok értékes emléktárgyat is kapott. — A »Hungaria« nagy termében rendezett lakomán a politikai, irodalmi és kereskedelmi világ tekintélyes tagjai gyűltek össze. Ott volt a miniszterelnökkel együtt több miniszter, a képviselőház elnöke, a kuria elnöke, szerkesztők, hírlapírók, képviselők, a bécsi »Concordia« hírlapíróegyesület küldötte. Az első felköszöntőt a »Pester

ÓLOMONTÉS KARÁCSONY ESTÉJÉN.

Jantik Mátvászajka.

Így nyitja meg *Verne* Gyula »Várkastély a Kárpátokban« című legújabb regényét, melynek közlését újévkor fogjuk megkezdeni a »Vasárnapi Ujság«-ban. E »valószínűtlennek látszó« elbeszélés, melynek színhelye a Kárpátok közt, a Retyezát környékén van, mindvégig leköti az olvasó érdeklődését és kíváncsiságát váratlan fordulataival, meglepő bonyolódással és merész epizódjaival. A regényesség kedvelői oly művet fognak találni benne, a mely földirai rajzain kívül érdekfeszítő meséjével is ki fogja elégtlení izlésüket. A regényt, azon ritka külföldi regények egyikét, melynek színhelyül egy előkelő külföldi író Magyarországot választotta, első rendű párisi művészek által készített számos érdekes kép díszíti.

MI UJSÁG?

Mai számunk az utolsó a jelen évben; a kiadó-hivatal a t. előfizetőket megrendeléseik mielőbbi megjűjtására kéri

üdvözlésére megjelentek az »Erzsébet« födelzetén, a főherceg pedig később partra szállt és megnézte a várost. Az »Erzsébet« másnap folytatta útját a szuezi csatornán keresztül Aden felé.

A budapesti érseki vikárius. *Cselka* Nándor címzetes püspök a héten foglalta el helyét Budapesten, mint *Vaszary* Kolos hercegprímás helynöke. A hercegprímás már tökéletesen szervezte az érseki helynökséget, kinevezvén e vikárius szentszéki ülnökeit és többi tagjait.

Falk Miksa szerkesztői jubileuma. E hó 22-én volt 25 éve, hogy *Falk* Miksa, ki a hatvanas évében a »Pesti Napló« Fk jegyű hazafias szellemű híres czikkeit írta, áttértve a »Pester Lloyd« szerkesztésébe. A jubiláris évforduló alkalmából a közélet és irodalom férfiai közül sokan üdvözölték az érdemei publikisztát, szerkesztője tagjai pedig lakomát rendeztek tiszteletére.

Üdvözöl iratok mindenfelől érkeztek. *Hieronymi* belügyminiszter személyesen üdvözölte *Falkot*. A »Pester Lloyd« szerkesztője lefestette szerkesztője arcképét *Benczúr* Gyulával s a képet *Falk* nevének adták át. Küldöttéggel üdvözölték *Falkot*: a »P. Lloyd« szerkesztője és kiadóhivatala, a keres-

Lloyd szerkesztője részéről *Veigelsberg* Leo főmunkatárs mondotta, *Falk* pedig a sajtót és ennek fiatal nemzedékét köszöntötte fel. *Wekerle* miniszterelnök, gr. *Tisza* Lajos, b. *Podmaniczky* Frigyes, *Jókai*, *Hegedűs* Sándor, *Szlávy* koronaőr mind *Falkot* éltették. — *Falk* jubileumáról még lesz alkalomunk szólni.

Szremlek Irányinak. Az országgyűlési függetlenségi pártkör elhatározta, hogy néhai elnökének, *Irányi* Dánielnek, sírjára díszes emlékmövet állíttat. Az e végből *Justh* Gyula emlékelete alatt kiküldött bizottság most meleg hangu felhívással fordul *Irányi* Dániel tisztelőihez, hogy e kegyeletes célra adakozzanak.

Irányi Dánielt, — úgy mond, a felhívás — elsírtatta a függetlenségi és 48-as párt, eltemette a képviselőház, gyászolja az egész magyar nemzet, mint példányképet a szilárd jellemnek, a nemes szívnek, a magasra törő léleknek, az emberbaráti érzelmeknek és az alkuvást nem tűrő meggyőződésnek. A síremlék annál megfelelőbb lesz az ő egész életének, minden gondolatának, minél több tisztelőjének állásából létesül, s a bizottság fölker min-denkit, a ki *Irányi* nemes elveit és eszméit érti és érezni tudja, járuljon bármily csekély adomány-

nyal is hozzá, hogy a jeles férfiú irihelyét méltó emlékrökítse meg. Az adományokat az országos központi takarékpénztár kezeli.

Baross szobra. Lukács Béla kereskedelmiügyi miniszter Podmaniczky Frigyes báróhoz, mint a Baross szobor-bizottság elnökehez, átiratot intézett, melyben értesíti, hogy a szobor leendő felállításához a keleti pályaudvar előtti parkot szívesen átengedi. A miniszter a maga részéről is legalkalmasabbnak tartja ezt a helyet és átiratában egyttal kijelentette, hogy a szoborbizottság működése s a gyűjtés eredménye iránt a legmélyebben érdekelt.

Királyi kegdyj. Néhai Tamási Józsefnek, a jeles népszimfőnékesnek családja mostoha helyzetben maradt. Ó felsége az özvegynek a régi regnikoláris alap jövedelmét háromszáz forint évi kegdyját engedélyezt.

A cigányok összeírása. A belügyminiszter elrendelte, hogy 1893 január 31-ikére a hatóságok Magyarország minden városában, falvában és pusztájában pontosan összeírják a cigányokat. Az ilyen művelet e kőbor népnél nem könnyű és csak télen lehetséges, mikor a hideg a faluérgezh köti őket. Mindenesetre érdekes adatokat várhatunk, csak az a kérdés, hogy mennyire hiteleseket, a mi a foglalkozást, a családi állapotokat illeti.

Lapunk mai számához a 'Divat Szalon' című divat- és szépirodalmi közlőny előfizetési felhívása van mellékelve, melyre t. e. z. előfizetőinket figyelmeztetjük.

Legolcsóbb újság a magyar nép számára

egész évre 2 forint 40 krajczár

„KÉPES NÉPLAP“

megjelen minden vasárnap egy iven, mulattató és tanulságos tartalommal s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes rovattal.

egész évre 2 frt 40 kr. félévre 1 * 20 * negyedévre 70 *

A 'Világkronika' a 'Képes Néplap' előfizetői egész évre 2 frt, félévre 1 frt, negyedévre 50 kr. pótdíj mellett rendelhetik meg.

Az előfizetési pénzek a 'Képes Néplap' kiadó-hivatalához, Budapest, egyetem-utca 4. szám küldendők.

A 'POLITIKAI UJDONSÁGOK' 1893. ÉVI FOLYAMA.

Lapunk társalapja a 'Politikai Ujdonságok' egy év óta a napi eseményekre vonatkozó képekkel illusztrálva jelenik meg. A 'Politikai Ujdonságok' rendes előfizetési ára egész évre 5 frt, évnegyedre 1 frt 25 kr.; a 'Vasárnapi Ujság' előfizetői azonban egész évre 4. negyedévre 1 frt-re rendelhetik meg. A 'Politikai Ujdonságok', a legerjedelmesebb magyar politikai hetilap, egyik héten másfél, a második két egész iven jelenik meg s e terjedelemlen lehetősé teszi, hogy ne csak a politikai, hanem általában az egész közélet nevezetesebb jelenségeire kiterjeszthesse figyelmét s hétről-hétre számot adjon mindenről, a mi az egyik számtól a másikig letelt idő alatt a bel- és külföldön fontos vagy érdekes történt. Így egészíti ki a napok történéseinek előadásával a 'Vasárnapi Ujság' közleményeit s folyton az események színvonalán igyekszik tartani az olvasót úgy, hogy a napi lapok rendes olvasása nélkül is állandóan tájékozva legyen a világ folyásáról. A 'Politikai Ujdonságok' közl minden második héten a 'Magyar Gazda' című gazdasági lap van csatolva, mely a mezőgazdaság, állattartás, kertészet, szőlőtermelés és pinceszgazdaság, baromfitartás, selyemtenyésztés, konyha- és háztartás körébe vágó tájékoztató közleményeket s gyakorlati utasításokat, hasznos tudnivalókat közöl a legjobb források után mindarról, a mi a külső és belső gazdaságra, annak mellékégre s általában az életmód észszerű berendezése és kellemessé tételére vonatkozik. A 'Politikai Ujdonságok' a 'Vasárnapi Ujság'-gal együtt megrendelve egész hétre ellátják a házat a legmondosabban válogatott olvasni valóval olyan ártért, a mely szerény voltával még a külföld kedvezőbb sajtóviszonyai között is feltűnést keltenek.

Mind a két lapnak kiegészítőjeül szolgál a 'Világkronika' című képes heti közlőny, mely hetenkint egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg. s az általánosabb érdeklő nap események részletes magyarázatára szolgáló czikkok kivál rendesen közöl nagyobb elbeszéléseket és regényeket képekkel, úgy szinten mulattató közleményeket, képtalányokat, stb.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK.

A Vasárnapi Ujság --- frt 8.— frt 4.— frt 2.— A Világkronikával együtt * 10.— * 5.— * 2.50 A Vasárnapi Ujság és --- * 12.— * 6.— * 3.— Politikai Ujdonságok A Világkronikával együtt * 14.— * 7.— * 3.50 Ujnap A Politikai Ujdonságok 5.— * 2.50 * 1.25 A Világkronikával együtt 7.— * 3.50 * 1.75

Uj előfizetőink szíveskedjenek megrendelésükön nevüket, lakhelyüket, valamint az utolsó postát világosan és olvashatólag kiírni. — Régi előfizetőink legelőszörüben úgy járnak el, ha czimszalagjaikból, melyek alatt lapjaikat kapják, egyet a postautalvány szélére fölragasztva, beküldenek a kiadó-hivatalnak. — Külföldi előfizetésekhöz kérjük a postailag meghatározott viteldíjat csatolni. — Gyűjtőinknek tíz előfizetett példány után egy tisztelet-példánnyal szolgálunk.

HALÁLOZÁSOK.

CONLEGER KÁROLY, műegyetemi nyug. tanár Néveren, élete 80-dik évében. 1846-ban az akkor szervezett budai József-ipariskolánál a számtan és könyvvitel tanára lett. A szabadságharc alatt a magyar bankjegyek gyártásánál mint főbiztos működött s a világsi fegyverlerakás után egy ideig bujdoskolnia kellett; később visszatért Budapestre, ismét a József-műegyetem tanára lett s az 1872—73-diki tanévre rektorának is megválasztották. A folyóiratokban több szakértkezése jelent meg s hosszabb ideig igazgatója, majd elnöke volt az első magyar iparbanknak.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: PAPPALVI SZABARD, a balazsalvi görög kath. káptalan nagy-repóstója, a magyar-román békes egyetértés előmozdítója. — CSÁSZÁR BALINT, Sepsz-Tenyőgyörgy városának polgármestere, volt országgyűlési képviselő. — KUN ALBERT, konstantinápolyi magyar kereskedő, ki mint tizenhat éves ifjú lépett 1848-ban a honvédseregbe, végig küzdötte a szabadságharcot, aztán Törökországba menekült s kintartó munkáival Konstantinápoly egyik tekintélyes kereskedőjévé, a szultán udvari szállítójává küzdötte föl magát. — PETRÓCZY VINCEZ, belügyminiszteri számtanácsos, 44-ik évében, Budapestben. — ALMÁSY KOVÁCHIK GYÖRGY, cs. és kir. nyug. őrnagy és magyar kir. testőr, 57-ik évében. — KEMPELEN RÁDÓ, nyug. pénzügyi tanácsos, 78-dik évében, Egerben. — DR. NOVÁK ELEMÉR, körorvos, Király-Darócson, 31-dik évében. — BUCZURKA FERENCZ, ménési körjegyző, Aradon, élete 47-dik évében. — ERDŐS JÁNOS, honvéd-főhadnagy, Úszodón; alig pár nappal utána meghalt édes anyja is, ki beteg fia apólsására utazott oda. — DR. KÖZSLEM JÓZSEF, mező-kövesdi járásorvos, az orvosi kar egyik veterán, derék tagja, Mező-Kövesden. — BAEUER VILMOS, tabi rabbi, 65 éves korában, Tabon. — LICHTENSTEIN FERENCZ, ügyvéd, 1848/9-diki honvéd-főhadnagy, Zentán, 65 éves. — FAX JÁNOS, 1848/9-diki százados, Geszte-lyen, 67 éves.

Özv. gróf. KÖNIGSEGG GUSZTÁVNÉ, szül. Csáky Gizella grófné, csillagkeresztos hölgy, 70 éves korában, Szendrőn, Borsodvármegyében; holttestét Budapestben, a vízivárosi temetőben levő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. — Özv. TÖRÖK JÁNOSNÉ, a néhány hó előtt elhunyt Török János budapesti főkapitány édesanyja, Temesvárott. — PODHORSZKY MÁRIA, ki a szabadságharc után mint politikai fogoly hosszabb ideig szenvedett rabságot az Új-épületben, Székes-Fehérvárról; fogságáról, szenvedéséről pár évvel ezelőtti könyvet is adott ki; élete utolsó éveit nélkülözéseké közt töltötte. — WALLENFELD KÁROLYNÉ, szül. Duckat Teréz, Duna-Bogdányban, élete 62-dik évében; hült tetemét Budapestre hozták. — Özv. UHRELYI LÁSZLÓNÉ, szül. Csathó Vilma, Ugocsa-megyé volt alispánjának özvegye, Nyiregyháza, élete 64-ik esztendőjében. — MESZLÉNYI KÁROLYNÉ, Fehérmegye egyik előkelő urnéje, Meszlényi Lajos képviselő édesanyja, élte 74-ik évében Budapestben.

Szerkesztői mondanivalók.

Aranyos-Maróth. B. B. L. A. 'Madártörténetek'-et köszönettel vettük, s újvi első számainkban fogjuk közölni, képekkel illusztrálva.

Kolozsvár. V. E. Ausztrália távol vidékén tudományos kutatásokkal foglalkozó haránkja levele e hétre későn érkezett; s így csak január 1-szi számunkban közölhetjük.

Pozsony. G. B. A népies faiparra vonatkozó közleményeivel és kérdéseivel a 'Vasárnapi Ujság'-ban nem

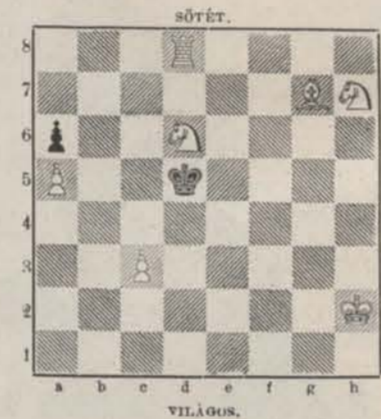
foglalkozhatunk, mert az ipar, gazdaság, stb. körébe vágó kérdésekre a 'Vasárnapi Ujság' társalapja, a 'Politikai Ujdonságok' című hetilap szokott fővilágosításokkal szolgálni, melynek külön gazdasági melléklapja, a 'Magyar Gazda', kézzelnyit nyit tért úgy közérdeklő közgazdasági közleményeknek, valamint az előfizetőktől beérkező ilyen természetű rövid kérdéseknek is. Özegeket azonban a 'Politikai Ujdonságok'-ban sem szoktunk ajánlani, mert ilyen ajánlásoknak a legnagyobb ovatosság mellett is káros tévedésekre adhatnának okot és alkalmat a jöhízemű tudakozódóknak.

Tünődés. Epilog egy harangszóra. Az előbbiek első és utolsó strófája elég csinosok, de a középső versszakok zavarosak. A második sokkal tartalmasabb, egyes részei, pl. a hol az élet korál-szigetén építő parányhoz hasonlítva az embert, valóban szépek; van azonban rajta még elég simítani való, sokat világosabban, sokat szöveiben kell kifejezni; de a költemény megérdemli a vesződséget, s kijavítva szívesen közöljük.

Hű szerelem. Románcz. Szép haladást látunk benne; a könnyen görülő sorok dallamosan folynak s már csak itt-ott vesszünk észre némi tetővázást és küzdelmet a formával. Tartalmilag azonban kevésbbé sikerült, a romantikus tárgy nagyon is színtelen, az alakok egészen elmosdottak.

SAKKJÁTÉK.

1763. számú feladvány. Klett F-től.

Világos indul s az ötödik lépésre matot mond.

Az 1745. számú feladvány megfejtése.

Ehrenstein M-tól.

Megfejtés.

1. Bf4-g4 ... Fg6-h7 (a) 1. ... Efg5-f6 (b) 2. f2-f4 ... c4-f3: 2. Vb8-b6 + sth. 3. V mat.

1. ... Hh1-f2: (c) 1. ... Fg6-f7 2. Vb8-g3 stb. 2. Bg4-g5 stb.

Helyesen fejtették meg: Budapestben: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Kecskeméten: Balogh Dienes. — A postai aki-kör.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 50-ik számában közölt képtalány megfejtése: Végörjárást utított a boldogságnak, hol helyet adnak a vizsgálódásnak.

Heti naptár, december hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Israellita
25 V	B Karácsony	B Karácsony	12 D Euzsár. s. t. 6
26 H	István I. vért.	István I. vért.	14 Tirzús. s. t. 7
27 K	János apost.	János	15 Eleudár. Ant. 8
28 S	Apró szentek	Apró szentek	16 Argens. pr. 9
29 C	Tamásk. vt.	David	17 Dániel. pr. 10 Bl. J. o.
30 P	Anizsk. vt.	Anizia	18 Sebestyén. v. 11
31 S	Szilveszter p. hv.	Szilveszter	19 Bonifác. vt. 12 S. Waj.

Holdváltás: Első negyed 26-án 10 óra 39. p. este.

Felolvasó szerkesztő: Nagy Miklós. L. Egyetem-tér 6. szám.

Báli selyemszöveteket méterenkint 55 krtól 9 frt 85 krig (mintegy 300 külön. árnyalat és színben) szállít megrendelt egyes öltözők, v. végeken is postabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udv. számlát) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (3)

Advertisement for 'Klöss György' featuring a portrait and text: 'Klöss György Fényképészeti műintézet N. harvati utca 18. sz. 12 emeleten'. It lists services like 'Photolithographia, Czinokographia, Fénynyomat, Autographia, Fénymásolat.' and mentions awards from 1885 and 1892.

A 'Franklin-Társulat' kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

TENGERI ÉS TENGERPARTI TÖRTÉNETEK.

Dr. BAJÁN MIKSA. Ára füzve 1 frt 40.

Tartalma: Drachmann Holger életrajza. — A vizözön mondája. — Meghalt és eltemették. — A partra mosott jutott a főrévkalanz a zenélő szekrényhez. — Egy kedélyes szeglet. — Meghalt és eltemették. — A hajó temploma. — Regény a homokbuczkák közt. — A Horu-fok körül. — Néma leírás egy hajótörésről. — Egy karácsonyest. — A vámról elbeszélései: A kétszer-sült. — Szeretőkör, asszonyokról. — A nyugatindiai kendő.

Csak 3 frt „újévi ajándék“

Advertisement for 'BODASCHER SIEGFRIED' featuring a portrait and text: 'Aregépek életnagyságban. Bármely beküldött fénykép után. Előre 1 frt. Szállítási díj: 10 nap. A hű hasonlatért keszesség vállalkozunk. A fénykép sértetlen marad. Alkalmi ajándéknak szánt megrendelések előbb küldendők be.' Price: 2.40 frt.

Advertisement for 'VER-NARANCS' featuring a portrait and text: '5 kiűs kosarokban, bérmentve. Enrico Hübel, Triestben.' Price: 2.40 frt.

Advertisement for 'Karácsonyi és újévi ajándékok' by 'FUCHS JAKAB'. Text: 'legnagyobb választékban kaphatók', 'Budapest, a Harisbazárban.' Price: 'Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.'

A FÖLD FELFEDEZÉSE.

Dr. BROZIK KÁROLY. Tartalma: II. kötet. A híresebb utazók története a legrégebb időkől a XVIII. századig. I. kötet. A XVIII. század híres hajósai.

Advertisement for 'Excelsior-kávé' by 'WERTHEIMER és FRANKL'. Text: 'a legjobb pörkölt szemes kávé; erő, zamat és szaporaság tekintetében az elkényeztetett igényeket is kielégíti. Az Excelsior-kávé, saját mód szerint pörköelve, a legkiválóbb fajtakéveréke és sokkal jobb, mint a többi, forgalomban előforduló minőségek, melyekhez képest 25% megtakarítást nyújt és hónapokon át megtartja erejét és aromáját. Minden lakarérés háziasszony legyen az Excelsior-kávéval egy próbát és győződjön meg saját tapasztalatából annak felülmúlhatatlan tulajdonságairól. Kivánatra bérmentes ingyen-minta küldetik. A legfinomabb 00-as számú minőségnek ára: 2 frt 40 kr. kilonként, 5, 1 1/2 és 1/4-es kilós csomagokban. Törvényesen védve és védjeggyel ellátva. Kapható minden jobb fűszer- és csomagolóüzletben. 4992'

Vonatok indulási és érkezési ideje. Téli menetrend.

Indulás ideje Budapestről. Bruck-Bécs felé: Személyvonatok 6 óra 45 p. reggel, 10 óra 20 p. este; — gyorsvonatok 8 óra 30 p. reggel, 2 óra 5 p. délután; — vegyesvonat 4 óra 25 p. délután; — keleti expresszvonat szerdán és szombaton 10 óra 8 p. délelőtt. Marchegg-Bécs felé: Személyvonatok 9 óra 45 p. reggel, 2 óra 20 p. délután, 9 óra 40 p. este; — gyorsvonatok 7 óra 45 p. reggel, 2 óra délután; — keleti expresszvonat: minden hétfőn 1 óra 45 p. Ruttká felé: Személyvonatok 9 óra reggel; — gyorsvonatok 7 óra reggel, 2 óra 40 p. délután; — vegyesvonat 10 óra 45 p. este. Szerencs-Lawoczne felé: Személyvonatok 7 óra 30 p. reggel, 7 óra 45 p. este, 9 óra 45 p. este; — gyorsvonatok 7 óra 15 p. reggel, 2 óra 25 p. délután. Predeal felé: Személyvonatok 8 óra 25 p. reggel, 3 óra 20 p. délután, 5 óra 50 p. délután, 7 óra este; — gyorsvonatok 1 óra 55 p. délután, 9 óra 15 p. este. Arad-Tövis felé: Személyvonatok 8 óra 10 p. reggel, 9 óra 30 p. este; — gyorsvonat 1 óra 55 p.-kor délután. Orsova-Verciorova felé: Személyvonatok 8 óra 25 p. reggel, 12 óra 25 p. délben, 3 óra 25 p. délután, 6 óra 30 p. este; — gyorsvonat 2 óra 35 p. délután, 10 óra 10 p. este; keleti expresszvonat minden szombaton 1 óra 55 p. éjjel. Zimony-Belgrád felé: Személyvonatok 7 óra 35 p. reggel, 4 óra 50 p. délután; — gyorsvonat 2 óra 35 p. délután; — keleti expresszvonat minden kedden és pénteken 2 óra 25 p. éjjel; vegyesvonat 9 óra 50 p. este. Dombóvár-Fiume felé: Személyvonatok 8 óra 15 p. reggel, 9 óra este; gyorsvonat 2 óra 20 p. délután; — gyorsvonat 4 óra 35 p. délután. Budapest-Pécs-Eszék felé: Személyvonatok 8 óra 15 p. reggel, 9 óra este; — gyorsvonat 2 óra 20 p. délután. Pragerhof felé: Személyvonatok 2 óra 5 p. délután, 7 óra 5 p. reggel, 5 óra 25 p. délután (Székesfehérvártól Újszóny és Szombathely felé), 9 óra 45 p. este; — gyorsvonat 7 óra 45 p. este; — vegyesvonatok 8 óra 20 p. reggel, 4 óra 35 p. délután (Győr), 11 óra 50 p. N.-Kanizsától Szombathely, Zákány, Zágráb felé.

Érkezési ideje. Bécs-Bruck felé: Személyvonat 6 óra 45 p. reggel, 6 óra 40 p. este, 9 óra 50 p. este; — gyorsvonatok 1 óra 25 p. délután, 7 óra 50 p. este; — vegyes vonat 9 óra 55 p. reggel (Győről); — keleti expresszvonat kedden és pénteken 2 óra 10 p. éjjel. Bécs-Marchegg felé: Személyvonat 7 óra 40 p. reggel, 12 óra 12 p. délben, 5 óra 34 p. délután; gyorsvonatok 2 óra 15 p. délután, 9 óra 35 p. este; — keleti expresszvonat szombaton 1 óra 47 p. éjjel. Ruttká felé: Személyvonat 7 óra 5 p. este; gyorsvonatok 12 óra 45 p. délben, 10 óra 10 p. este; — vegyes vonat 6 óra 5 p. reggel. Lawoczne-Szerencs felé: Személyvonatok 9 óra 15 p. este, 6 óra 50 p. délben, 10 óra 10 p. este; — gyorsvonatok 1 óra 35 p. délután, 9 óra 55 p. este. Predeal felé: Személyvonatok 6 óra 20 p. reggel, 6 óra 35 p. reggel, 8 óra 40 p. este, tv. szsz. 10 óra délelőtt; — gyorsvonatok 7 óra 30 p. reggel, 1 óra 50 p. délután. Tövis-Arad felé: Személyvonatok 7 óra 25 p. este, 5 óra 50 p. este; — gyorsvonat 1 óra 50 p. délután. Verciorova-Orsova felé: Személyvonatok 7 óra 10 p. reggel, 9 óra 14 p. reggel, 12 óra 30 p. délben, 8 óra 50 p. este; — gyorsvonat 1 óra 20 p. délután; — keleti expresszvonat hétfőn 10 óra 27 p. délelőtt. Belgrád-Zimony felé: Személyvonatok 7 óra 35 p. este, 10 óra 15 p. délelőtt; — gyorsvonat 1 óra 10 p. délután; vegyes vonat 7 óra reggel; keleti expresszvonat szerdán és szombaton 9 óra 40 p. perczkor reggel. Fiume-Dombóvár felé: Személyvonat 7 óra 55 p. reggel; vegyes vonat 10 óra 50 p. délelőtt, 10 óra 20 p. este; — gyorsvonat 1 óra 40 p. délután. Eszék-Pécs felé: Személyvonat 7 óra 20 p. este, 7 óra 55 p. reggel, 1 óra 40 p. délután. Pragerhof felé: Személyvonatok 1 óra 20 p. délután, 8 óra 12 p. este, 6 óra 48 p. reggel; — gyorsvonat 10 óra 2 p. délelőtt; vegyes vonatok 9 óra 31 p. délelőtt (Győről), 10 óra 4 p. este, 8 óra 16 p. reggel (Szombathely és Új-Szóny felől), 6 óra 16 p. este (Zágráb, Zákány felől).

Fölvilágosodott magyarom!

BORSSZEM JANKÓ, az önműködő élelzap feltalálója. Az 1893. évi január 1-vel új előfizetést nyitunk a 'BORSSZEM JANKÓ'-ra

A 'BORSSZEM JANKÓ' előfizetési ára: Negyedévre ... 2 fr. Félévre ... 4 frt.

Az előfizetés mentől előbbi megújítását kérjük, hogy a szétküldésben késedelem ne álljon be.

A 'Borsszem Jankó' kiadó-hivatala Barátok-tere »Athensum«-épület.

Hirdetéseik felvételnek a kiadó-hivatalban Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4-ik szám alatt.

Berndorfi fémárú-gyár
RAKTÁR: BUDAPEST Váci-utca
 25. sz. alatt, a Kristóf-tér sarkán.

Ajánlja gyártmányait alpacca-ezüst, china-ezüst és alpaccaból, ugymint: étszerek, asztali készletek, tea-kazán, tea- és kávékannák, tea-szűrők, gyertya-tartók stb. valamint **TISZTA NICKEL FŐZŐ-EDÉNYEK.**

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Eredeti és közvetlen behozott
olasz borokat
 a júli 18, 20, 22, 24 és 26 frtért
Nádlér G. János
 BUDAPEST, 0009
 V. Erzsébet-tér 19. szám.

Kérje Ön 5037
CROWN LAVENDER SALTS
 (Korona-Levendula-Sókat).

E híres szagosságot pompás illat árul szét, mely a betegséget eltávolítja, a levegőt tisztítja, a melyek mindenkinél bírnak kellemes. Földtől, a koronás dugóval a palackban, úgy amint látható. A múlt évben 500,000 üvegcse adott el belőle. Eszednél készítse: **The Crown Perfumery Co** 177 New Bond Street, London, és kapható mindenütt.

!!Nincs többé köhögés!!

MEL- ÉS TUDÓBAJ ELLEN!
 Dr. med. Fáykiss Szepesti Kárpáti Növénykivonat.
 Egy üveg ára használati utasítással 75 kr.
Czukorka Tea (Egy csomagolással 50 kr. kis 25 kr.)

Tizenöt év óta legjobb eredményre használták köhögés, rekedtség, katarhus, hökhurut, náthás (influenza), székellés, tüdőgyulladás stb. ellen.

!!Nincs többé fejfájás!!
 D. Götz

„Migraine-pora“
 huszonöt év óta egyedülálló, ideges, rheumászerű, sőt gyomorból származó fejfájás ellen a legjobb sikerrel használták, mit több ezerre menő köszönetnyilvánítás bizonyít.

Utolsó időben a **MADRIDI UDVAR** és Baross Gáborné 5. exzellenccsiája feltűnő eredménnyel használta. Egy doboz ára használati utasítással 2 frt. 1 kis próba-doboz 1 frt. Eredetiben kapható Fáykiss József nagy Kristóf-hoz címzett gyógyszerárban Budapesten, továbbá Török József gyógyszerárban, Király-utca. — Postai megrendelések azonnal eszközöltek.

MOST JELENT MEG:

PALLAS NAGY LEXIKONA

I. KÖTET.
 A szövegben 235 ábra; külön mellékletül 35 kép, ezek közt 8 színnyomat, 16 térkép és 3 városi tervrajz.
 Ára díszes felbőr-kötésben 6 frt = 12 kor.

4. füzet.
 Agrippa-Akarat. Mellékletek: Afrikai-hegy- és vízrajzi térképek (színes), — Ágteleki barlang (szin.)
 Ára 30 kr. = 60 fillér.

Kapható a **PALLAS** Irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában Budapest, IV., Keesekemeti-utca 6. valamint minden könyvkereskedésben.

Minden kiállításon legnagyobb kitüntetésekert nyert
GRÓF ESTERHÁZY COGNAC
 mely tiszta borból készül és ezért a kőnépesség legkedveltebb itala, mindenütt kapható.
 Központi iroda: Budapesten, külső Váci-út 23.

Elalvás kizárva!
 Amerikai **Ébresztő óra**
 1 frt 95 kr.
 Naptárral frt 2.50 világító óralappal 50 krral árágabb.
 6 darabnak egyszerre való vásárlásánál 10% jutalék.

ZSEBÓRÁK.
 Uri és női remontoir, erős fedéllel. Jelszó: «tartós» dupla ezüst fedéllel frt 4.—, háromszoros fedéllel frt 5.50, horog-szerkezettel masszív fémjelzett ezüstdéddel, kettős fémjelzett 12 lates ezüst fedéllel 15 kora kettős fedéllel frt 7.75, háromszoros fedéllel frt 8.75. **Gyász uri és női remontoir órák** fekete-azéll fedéllel frt 6.—, háromszoros fedéllel 9.—. **Kakukóra** dűsan metszett pajzszaal, majdnem 2 m. hosszú, ütőszék. frt 6.—. **Kakuk és pitypalatnyító** valamint ismétlő szerkezettel majdnem 1 m. hosszú ára frt 18.50. 50 frton felüli megrendeléseknél 5% jutalék, 2 évi jótállással. — Képes gyári árjegyzék ingyen.

MAYER E. 5031
 Bécs, I., Schottenring 33. szám.

WEINWURM ANTAL
 fenyképész első magyarországi chemigraphiai műintézete Budapest, IV., Károly-utca 3.

készít mindennemű czinkedezésű díszes antotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia után. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotolitografiai fűton a legújabb technika szerint. Külön berendezés biztonkiváló való fényképfelvételekre.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

BALLAGI MÓR.
MAGYAR-NÉMET NÉMET-MAGYAR KÉZI-SZÓTÁR.
 Magyar-német rész. Ára fűzve 2 frt 50.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

MAGYAR-HORVÁT HORVÁT-MAGYAR SZÓTÁR.
 Közhasználatra összeállította **SPICER MÓR.**
 I. RÉSZ: MAGYAR-HORVÁT RÉSZ.
 Ára fűzve 2 frt.

KIS LAP
 Szerkesztő **Torgóbrács**

TESSÉN MUTATVANY-SÁMOT KÉRNI!!

Képes Gyermeukujság.
 Megjelenik minden vasárnap.
 Kéthetenként **SZÍNES** műmelléklet.
 Legszebben illusztrált, leggazdagabb tartalmu gyermeukujság.
 Ára negyedévre 1 forint.
 Kiadja az „Athenaeum” r. társaság Budapest, Ferenciek-tere 3. szám.

Korunk fő nyavalyája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan más kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a 4716
VASAS CHINABOR
 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.
 Ezen bor a saját magam által termelt németi Sherryvel van készítve és minden hasonnevű készítmények között a legtöbb chinaalját és vasat tartalmazza.
Rozsnyay Máttyás gyógyszer. művegye. Aradon. szeti laboratoriuma.
 Ugyanott kapható: Sorall-nrozkénos szepő ellen. 1 tégely 70 kr. postán franco küldve 1 forint 5 kr. Popsábor rossz emésztés ellen. 1 üveg 1 frt 20 kr. 5 üveg franco küldve 6 frt.

MEGJELENT!
A NŐI SZÉPSÉG
 Művészetének Tankönyve.
 D. D. GRÓFNŐ JEGYZETEI UTÁN IRTA **BRANKOVITS GYÖRGY.**

A másfélszáz lapra terjedő sűrűn nyomott fűzet, gazdag tárháza a testi élet és egészség fentartására vonatkozó tanácsoknak és utasításoknak. Biztos tájékoztatást nyújt a legmegbízhatóbb szépség tanácsokról. Az örök szépség tankönyve e könyv, mely e nemből uttörő is: egyetlen magyar szépsézetű könyv. Egyedül kapható a «Magyar Nők Lapja» kiadóhivatalában, Budapest, Kis hid-utca 9. szám, fűzve 80 kr., kemény kötésben 1 frt 20 kr.-ért. A ki pedig a «Magyar Nők Lapja»-ra 1/4 évre előfizet 1 frt 50 kr.-ral, az díjtalanul megkapja a «Női Szépség Tankönyvet» 20 kr. szállítási és csomagolási díj melléklésével. 5033

Előfizetésre felhívás URAMBÁTYÁM
 VIII. évfolyamára.

Az új év küszöbén felhívjuk a humornak minden kedvelőjét, hogy előfizetünk díszes sorába álljanak. Lapunk célja: tartózkodván minden politikai és társadalmi pártoskodástól, humoros elbeszélésekkel és versekkel, adomákkal és szellemes ötletekkel mulattatni a közönséget. Képeinket továbbra is Jankó rajzolja az ifjabb művészek legkiválóbb tagjaitól támogatva.

Az előfizetés ára:
 januártól március végéig ..... 2 frt.
 januártól június végéig ..... 4 frt.

Az előző évfolyamokból is áll még néhány teljes példány rendelésünkre, melyet új előfizetők egyenként 4 frtért megrendelhetnek.

Az Urambátyám kiadóhivatala.

Legújabb! 4802 Legújabb!
„Intona“
 (Ariston) acéllhangokkal
 változtatható érczjátéklapokkal és korlátlan műszorral. — Ezen új találmánya hangszereit minden előzetes tanulmány és zenészet nélkül száz meg száz tetszészerinti zenedarabot lehet játszani.
 Ára 12 frt, a kótalapok drjja 30 kr.

Megrendelések az árak előleges haktódése mellett vagy utánvételre teljesítenek.
Sternberg Armin és Pastv. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve!!
 Hangszer-Ipar. Harmonikáról
 Mechanikai hangszerekről külön árjegyzék. Budapest, VII., Kerepesi-út 36. sz. külön képes árjegyzék.

Alapított 1858-ban.
WALSER FERENCZ
 első magyar gép- és tüztöltőszerek gyára, harang- és érczöntőde
 Budapest, Rottenbiller-utca 66. sz.

Készít: Tűzfeskenőket, kerti féskenőket, templomharangokat, szab. forgatható vaskoronával vagy fakoronával; vas-haranglábkákat, melyek a tornyot a megrázkódástól ellen óvják; kúrtakat és szivattyúkat 10 frttól följebb; szagmenetes árnycskéket 21 forinttól följebb; fűrdőkádákat és fűrdőkályhákat.
 Egyetlen magyar vízmelegítő-vállalat.
 A készítményert teljes jótállás vállalattk. Képes árjegyzékek és költségtervezetek díjmentesen küldetnek.

Kegyes figyelembevétel végett ajánlja
LATZKOVITS A.
 cs. és kir. szabadalm. fehérnemű-gyáros
 József főherceg ö. cs. és k. Fensége és Sándor szeb király ö Felsőge udv. szállítója
 Budapest, IV., Váci-utca 22. 4972

fehérnemű- és férfi-divat-czikkekben **KÜLÖNLEGES UJDONSÁGAI**,
 u. m.: kitűnő szabású ingek, lábravalók, francia és angol nyakkendők, keztyűk, zsebkendők, gallérok, kézelők, harisnyák, utazó-ingek, sapkák és takarók, esőernyők, kézelő-gombok stb., valamint dűsan felszerelt raktárát finom pamut, gyapju és selyem alsó ruházatban, igen jutányos árakon.

Richter-féle türelem-játékok: Gyótró szellem, * Körrejtvény, * Pythagoras.
 Körjáték. Fejtő stb.; most még mulatságosabb, mint azelőtt, mert az új fűzetek a kettős játékok számára is tartalmaznak feladatokat. Valódiak csak a **Horgony** gyárjegyzék. 1 db 35 kr.

Körrejtvény-feladat. — Ezer meg ezer szülő dicsőreleg elismerte a híres —
Horgony Kőépítő Szekrények
 Csak Horgonynyal valódi!

nagy nevelési értékét; jobb és okosabb játékok gyermekek, valamint felnőttek számára nem létezik. Legjobb, és a tartósságot tekintve véve a legolcsóbb karcosnyál ajándék kis és na y gyermekeknek. Ezekről, valamint a türelem-játékokról részletesebben „A gyermek legkedveltebb játéka” című képes könyvben található. Ezen könyvesköt, mely alulról cézgtől ingyen és bérment. kapható, mindazon szülőknek ajánlhatjuk, kik gyermekeiket igazán érdekes ajándékokkal akarják meglepni. Minden kőépítő szekrény, melynek csomagolásán a **Horgony** gyárjegyzék hiányzik, közönséges és kiegészítő használatra való; ennél fogva mindig kifejezetten „Richter-féle Horgony Kőépítő Szekrény”
 kérendő és csak ilyen fogadtassék el, mert ezek felülmúlhatatlanok és 35 krtól egészen 5 frt-ig, sőt ezenfelül is, minden fin. játékszer-kereskedésben készletben tartatnak.
Richter F. Ad. és Társa.
 Első osztrák-magyar cs. és kir. szabad. kőépítő szekrény-gyár. Bécs, I., Nibelungengasse 4. 4979

BUDAPESTI CZÉGEK.

KOLLERICH PAL ÉS FIAI
első magyar 4999
sodronyszövet-fonat és szitaárny-gyára
IV., Ferencz József-rakp. 21.
Ajánlja számos kiállításon első díjakkal kitüntetett gyártmányait

CALDERONI ÉS TÁRSA
látászerzők.
Látászerző raktára váci-utca 30. szám.
Eszközök és tanszerző raktára:
Kis hid-utca 8. szám.
BUDAPESTEN.
Árjegyzék kivanatra bérmentve, ingyen.

GERŐ A.
Fájós lábakra ajánlom készítményemet
GERŐ ADOLF
cipész mester
V., Fűrdő-utca 2. sz.
Dianafürdő-épület.

HÜTTL TIVADAR
és kir. udv. szállító.
Az ország legnagyobb porcellán-raktára
BUDAPEST,
Dorottya-utca 14. szám.

KILIÁN FRIGYES
m. kir. egyetemi könyvtáros,
IV., váci utca 30.
A magyar, francia, angol és német irodalom dísz raktára. — Díszművek. — A Világkiállításon nemzetközi — Építészeti és technikai munkák. — Imakönyvek stb. 5001

KÖZPONTI VÁLTÓ-ÜZLET RÉSZV. TÁRSASÁG
IV., Bécsi-utca 4. szám,
legelőnyösebben vesz és elad mindennemű értékpapirokat és pénznemeket.

KERTÉSZ TÓDOR
bel- és külföldi műiparúrok raktára.
BUDAPEST
Dorottya-utca 1. sz.
Kivanatra új nagy képes árjegyzéket bérmentve küld.

SCHOTTOLA ERNŐ
Budapest (Foncière-palota).
Legnagyobb raktár 5016
férfi- és női esőköpenyekben, gummiczipókban, eszákmban és nadrágvédőkben stb.

A legkitűnőbb magvak MAUTHNER ÖDÖN
magkereskedésében
Főüzlet: BUDAPEST, Andrássy-út, 23. sz. Fióküzlet: Koronaherceg-ut., 18.
Árjegyzék kivanatra ingyen és bérmentve küldetik.

KÜHNE E.
gazdasági gépgyára Mosonban
Legjobb és legolcsóbb sorvető-gépek, már is 12,600 példányban elterjedve. Mindennemű gazdasági gépek nagy választékban!
Főraktár: Budapest, VI. ker., váci körút 21-ik szám.

Toronyórákat
legelőnyösebben, legújabb és legjobbban készít: 5002
Mayer Károly L.
óragyára,
Budapest, VII., Kazinczy-u. 3.
Képes árjegyzéket bérmentve.

GRÖBER LAJOS
kosár-fonodája,
IV., Kigó-u. 6.
Hagyományoktól mentes, a legújabb stb. nagy választékban.
Képes árjegyzékek bérmentve.

SZELNÁR JÓZSEF
UDV. SZÁLLÍTÓ
VIRÁG-CSARNOKA
BUDAPESTEN, 5008

VÉRTESSI SÁNDOR
udv. illatszertár „Vénushoz” 5007
Kristóf-tér 8. sz. a. Budapesten.
Ajánlja gazdagon felszerelt illat-raktárát, mindennemű angol és francia illatszereket, hajkondós, olaj- és szappan-neműket, ugyancsak nagy választékban bel- és külföldi tolette-cikkeket.

BÜVÉSZET
könyvem egyszeri átvétele után, már az első napon tarthat, még a legirratlanabb ember is, feltűnően kelendő bűvészet-előadást, előkészület és költség nélkül. A könyv világjáró bűvészek által előadott 80 rendkívül meglepő mutatványt tartalmaz a minden mutatvány rajzokkal van ellátva. — A könyv ára bérmentve 1 frt. Kivonatát ingyen küldök bárkinek. A bűvészeletről személyes oktatás is adok.
Budapest, Kertész-utca 35. sz. 5041
Friedmann Simon.

Legmagasabb PÉNZ-KÖLCSÖNÖK SORSJEGYEKRE ÉRTÉKPAPIROKRA
előadóban mint bárhol kaphatók
KORMOS GYULA ÉS TÁRSA
bank- és váltó-üzletében.
BUDAPEST,
V. Dorottya-utca 5. szám.

TESTORY ÉS FIA.
csak váci utca 24.
ajánlják dúsgazdag díszműárny-raktárukat a legolcsóbb árak mellett.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

MAGYAR FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
V., fűrdő-utca 6. szám.

SCHACHNER JÓZSEF A.
Budapest, Nádor-utca 15
Kétszerült, biscuits, téa-sütemény, Graham-kenyér, torla- és salons-cukorka-gyáros.
Vidékre megrendelések jutányosan eszközöltetnek. 5048

HOLLANDI
Életbiztosító részvénytársaság
Amsterdamban.
Magyarországi vezérgéplépcső:
BUDAPEST
IV., koronaherceg-u. 20.

Münchmeyer C.A. és Tsa
china-ezüst árú raktára.
Képes árjegyzék kivanatra bérmentve és ingyen.
BUDAPESTEN
IV., váci-utca 11.

Uj fali naptár
az 1893. évre.
Egy egész év, ára 20 kr.

Budapest, IV., Egyetem-utca 9. sz. a.
LUFT JÓZSEF
dúsan felszerelt fűszer- és esemege-üzlete,
a legkitűnőbb minőségben szolgál: magyar és francia cognacot, kül- és belföldi rumot, théa, théa-süteményt és hasonló esemeget, saját készítményű befőlteteket, asztali és pecsenye borokat, asvány-vizeket, déli gyümölcsöket, izletes különlegességeket.

Gyermekek rövidlátók
s görbék lesznek ferde ülés miatt a nem alkalmas magasságú asztal és székekkel, emelőkívánalom minden esetben az orvosi rendelésre szerk. új házi iskolapadokat
állítható ülésel és írópappal együtt sötét vagy barna lakkozással. „Feivel”-rendszert után 1 ülésű 18 frt, 2 ülésű 26 frt. Utánvétel mellett szállítja csak WOLF SOMA Budapest,
MAGYAR VASBUTOR-IPAR
Dorottya-utca 2. sz. (V. U.) 5035

Ujdonságok!
Gobelin-festés.
Plasztika-munka.
Athenai tűz-mail.
Croquis de route
időtöltésre!
Ünnepi ajándék munkákra ajánlhatók.
Utasítások és árjegyzékek ingyen. Azonkívül
B Rajz- és vízfestési szerek. L Email-festés. Majolika-utáns. Bronz- és faszestés. Ujánított dívfestés.
F Cottillon- és ball-cikkék. H Phénis sokszorosító-lapok.

KIRNER JÓZSEF
CS. ÉS KIR. UDVARI PUSKAMŰVES
BUDAPESTEN,
Raktár: IV., Szervita-tér 2. sz. * Gyár: VII. Róza-utca 7. szám.
Ajánlja mindennemű saját készítményű és legújabb szerk. vadászfegyvereket, golyós fegyvereket, Expens, Billek, Paradox-Silenc oszlop-pisztolyok. Dúsan ellátott raktárát a legújabb szerk. és pontosan belölt forgó-pisztolyok, salongyerekek és pisztolyok, továbbá a legújabb **The Belmont Interchangeable**, **gól vadász-fegyvert**, mely saját műhelyében pontosan szabály. és helyre len és egészen gépek után készíti a **The Belmont Fire Arms & Gun Barrel Works Angolországban**. Továbbá a **Nimrod**, mely szintén gépek után re legújabb belga vadászfegyver. **Francotte Agoston** fegyvergyárában Lüttichben. **The Celebrated Matchless** kettős csövű vadászfegyver, mely a **Manufacture Liégeoise d'armes & feu** Lüttichi fegyvergyár mechanikai műhelyében gépek után készült. Ezen fegyverek — melyeknek egy-egy raktárát birón — mind nálam lesznek szabályozva és belöve, jószágukert ép úgy készítményeimért.
Ezen kívül vannak még **Top-Lever** rendszerű fegyverek, a sarkányok között fekvő kulccsal, bal csőve Choke-bore pontosan belöve, kil. lökésszerűek, melyeknek jóságúrt szintén keszke-dem, 45 forinttól kezdve.
Részletes árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve küldetnek.

SEEFEHLNER J. L.
cs. és kir. udvari szállító
Budapest, IV. Váci-utca 9. sz.

NYERS-VASELINE
legjobb borszir.
Képes árjegyzék kivanatra bérmentve, ingyen.

Legjobb és Leghíresebb Pipe-re Hőlgypor
La VELOUTINE
Különleges Részpor
BISMUTTAL VEGYÍTVE
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ.
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

VASÁRNAPI UJSÁG

BUDAPEST, 1892. 52. SZÁM. 39-İK ÉVFOLYAM.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap. 40-dik évfolyam. Évenként több mint 100 iven 7-800 képpel illusztrálva. Szerkeszti Nagy Miklós.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

mely az 1893. évvel 40-ik évfolyamába lép, jövőre is hű marad alapításakor megválasztott irányához, hogy a hazafias érületnek tolmácsa, a nemzeti haladásnak képe, a közéletnek tükré, szóval korunk történetének hű krónikája legyen.

A «Vasárnapi Ujság», a legrégebb magyar képes hetilap, melynek szerkesztése már 26 esztendeje van ugyanazon szerkesztő kezeiben, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével hetenként két nagy iven, számos képpel s illusztrált szépirodalmi és ismeretterjesztő közleményekkel, melyekben a hazai dolgok különös figyelemben részesülnek és a külföldön felmerülő újabb jelenségek megfelelő méltatást találnak, e mellett újabb «Női munka és divat» című új rovattal és tetemesen bővített tartalommal jelen meg. Eredeti elbeszéléseket és életképeket, nagyobbreszt illusztrálva, közöl Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksay Sindortól, Gyarmathy Zsigánétól, B. Büttner Linától, Petelei Istvántól, Szivos Bélától, Rakosi Viltortól, Szomaházi Istvántól, Kacziány Gézától, Kazár Emiltől, stb.

A «Vasárnapi Ujság» hetenként két nagy ivre terjedő tartalma számos rendkívüli melléklettel lesz jövőre is bővítve, s ezen felül minden félévben külön képmellékleteket is ad.

A „Vasárnapi Ujság” 1893. évi folyamát Jókai Mór „Nazi-Hánem egyiptomi herczegnő” című új elbeszéléssel kezdjük meg, hazai művészeink által készített eredeti rajzokkal. Ugyancsak új-évkor kezdjük Verne Gyulának hazánk délkeleti részében játszódó, „Várkastély a Kárpátokban” című legújabb regényét, melyet előkelő francia művészek által készített képek fognak díszíteni.

A «Vasárnapi Ujság» előfizetési ára: egész évre 8 frt; félévre 4 frt; negyedévre 2 frt.

A „VASÁRNAPI UJSÁG” előfizetési ára: egész évre 8 frt; félévre 4 frt; negyedévre 2 frt.

A «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» együtt: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt.

A „Világkrónika” című képes heti közlönyt a „Vasárnapi Ujság” előfizetői egész évre 2 frt, félévre 1 frt pótdíj beküldése mellett rendelhetik meg.

Az előfizetési pénzek a „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” kiadó-hivatalához, Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők.

A t. gyűjtőknek egyszerre beküldött 10 előfizető után egy ingyen-példánnyal szolgálunk.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» díszkiadása.

A «Vasárnapi Ujság»-ból újabb albumszerű díszkiadást is rendezünk, mely azonos tartalommal, de a legfinomabb vastag duple-velin papíron, színes borítékkal jelen meg. A fényes kiállítás által okozott költség-többlet arányában a «Vasárnapi Ujság» díszpéldányainak ára kétannyi, mint a rendes kiadásé, vagyis: a «Vasárnapi Ujság» díszkiadása félévre 8 forint, egész évre 16 forint, rendes kiadása félévre 4 forint, egész évre 8 forint.

BUDAPESTI HIRLAP

Főszerkesztő és laptulajdonos:

RÁKOSI JENŐ.

Belső dolgozótársak: Alexander Bernát, Balogh Pál, Balla Mihály segédszerkesztő, Balázs Ignác, Beöthy László, Béla Henrik, Berényi László, Bernáth István dr., Csapodi István dr., Ferrari Giuseppe (Turin), Flammarion Camil (Páris), Herczeg Ferencz, E. Illés Károly, Inczedy László, Kaas Ivor báró, Kern Aurél, Proff Kocsárd báró, Rákosi Viktor, Sebők Zsigmond, Somogyi Ede, Székely S. (Páris), Vasskó Elemér.

ZILÁHI SIMON,
kiadóhivatali igazgató.CSAJTHAY FERENCZ,
felelős szerkesztő.

ELŐFIZETÉSRE

hívjuk fel tisztelettel a n. é. olvasóközönséget a Budapesti Hirlap 1893. évfolyamára (XIII. évf.)

Az újságolvasás ma már közszükség. Az újság értesíti és tájékoztatja a nagy közönséget mindarról, ami nap-nap után a politika, az irodalom, a művészet, a gazdaság terén történik és úgy az egyeseknek, mint az összeseknek érdekébe mélyen belevág.

A Budapesti Hirlap elmondhatja magáról habozás nélkül, hogy a hazai hírlapirodalom fejlesztése terén uttörő szerepet vitt és az újságcsinálás mesterségében elsőrendű tényezővé vált. A Budapesti Hirlap iskolát csinált arra nézve, hogy miként kell a nagy olvasóközönséget gyorsan, ügyesen és tetszetősen kiszolgálni és a szerénytelenség vádját elmondhatja azt is, hogy az övé az érdem abban, hogy ma már a hazai nagy olvasóközönség alig lehet el újságolvasás nélkül.

A Budapesti Hirlap e mellett soha sem ismert és nem fog ismerni soha sem politikai, sem társadalmi kérdésekben részrehajlást. Mindig a tiszta igazságot keresi és mindig csak a tiszta

igazság keresése sugalmazza politikai és társadalmi cikkeinek tartalmát.

A Budapesti Hirlap nem hivatkozik, mikor magáról hirdeti, hogy a legelterjedtebb újság Magyarországon. Ezt mindenképpen a kikérdeklődnek és a kikérdeklődőkben van a dolognak utána járni, kétségtelenül tudják. És ez a körülmény az, amely a Budapesti Hirlap-ot abba a helyzetbe hozza, hogy a legkiterjedtebb közönséget hozza létre az összes magyar intelligens olvasók közt széles e hazában és hogy e közönség igényeinek legteljesebben megfelelhessen.

A Budapesti Hirlap-nak vannak összeköttetései az egész világon; és pedig megbízható, szavahihető és lelkiismeretes megbízottak által és így információi mindig hűek és becsesek; a mellett sem pénzt, sem fáradságot nem kímél akkor, ha arról van a szó, hogy a hírszolgálat terén előkelő munkát kell végezni. Telegráf és telefon óriási tevékenységgel működik a Budapesti Hirlap keretében.

Most épül a BUDAPESTI HIRLAP ujságháza

a népszínház közelében, József-körut 5. szám alatt nagy három emeletes ház Rökk Szilárd-utczai oldalán. Ez a ház élő tanubizonyossága lesz annak, hogy mire viheti az az újság, mely kedvence a nagy közönségnek, de egyúttal tanúságot is tesz arról, mivé fejlődött már a hazai hírlapirodalom. Egy fényesen berendezett magas souterrain helyiségben lesz a nyomda-műhely, a hol négy óriási rotációs gép (közte kettő, mely egyszerre nyom, föl-vág és hajtogat egy huszonnégy oldalas

„Budapesti Hirlap“-ot) óránként 14–15,000 példányban szórja ki a lap egyes példányait és viszi föl transzportor segítségével a magas földszinti expedició helyiségeibe, melyek kiegészítői a nagy bankok mintájára berendezett kiadóhivatalnak. Első emeleten tizenkét fényes szobában a szerkesztőség, második emeleten kényelemmel és czélszerűen berendezett nagy és tágas szedőterem és a stereotypia, a harmadik emeleten megfelelő lakások.

Ilyen lesz a BUDAPESTI HIRLAP nagy, három emeletes ujságháza,

a melybe jövő nyáron, Isten segítségével, beköltözünk. A nagy és díszes hazai művelt olvasóközönség lekötőlemező pártfogása bennünket abba a helyzetbe hozott, hogy a modern technika vívmányai-val felszerelt kényelmes és saját otthonunkban csinálhatjuk azt a sokoldalú újságot, melynek minden sorát a faj- és hazaszeretet, az igazságérzet és hazaszeretet és emberek iránt való kötelesség tudata

diktálja tollunkba; mi ezt azzal akarjuk meghálálni, hogy olyan újságot adunk a tisztelt olvasók kezébe, mely tökéletesség dolgában vetekedik minden hazai és külföldi társával. Ez a mi programunk, ez a mi ígéretünk és ez a mi törekvésünk most és mindenkorra; újságot adunk a publikumnak csak, és iparkodunk jó és tökéletes újságot adni.

Az előfizetési föltételek a következők:

Egy hónapra	1 frt 20 kr.	Félévre	7 frt
Negyedévre	3 „ 50	Egész évre	14 „

koronánként fizetve természetesen

Legújabb regényünket, Herczegi korona, írta Beniczky-Bajza Lenke, melynek közlését december hó 6-án megkezdjük s melyet a január hó 1-én belépő új előfizetők is megkapnak és pedig az addig közölt részt külön lenyomatban.

két koronát számítva egy forintra.

Helyben az előfizetésről szóló nyugtátványt az újsághoz viszni a házhoz, ennél fogva egyszerű telefonértesítés vagy levelező-lapon nyilvánított kívánsággal intézhető az előfizetés.

Vidékről legzélszerűbb postautalványon való előfizetés. Cím:

Budapesti Hirlap kiadóhivatala, Budapesten, IV., Kalap-utca 16. sz.

Előfizetési felhívás

Fővárosi Lapok

30. évfolyamára.

Szépirodalmi és társadalmi napilap közleményekkel a divat és sport köréből.

Előfizetési ára:

Egy hónapra 1 frt 40 kr. — Negyedévre 4 frt.

Az előfizetési összeg legzélszerűbben postautalvánnyal a következő címmel küldendő:

A „Fővárosi Lapok kiadóhivatala“

Budapest, Ferencziek-tere 3. szám.

Mutatványszámot kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Előfizetési felhívás

„Magyar Bazar“

címmű

legszebb magyar szépirodalmi divattalpra.

Egyetlen hazai divattal, melynek képei Párisban készülnek.

Színes divatkép-melléklet.

Előfizetési díj negyedévre 2 frt.

Az előfizetési összeg legzélszerűbben postautalvánnyal küldendő a következő címmel:

A Magyar Bazar kiadóhivatala

Budapest, Ferencziek-tere 3. sz.

Tessék

mutatványszámot

kérni!

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvtárban kapható:

PROTESTÁNS

ÚJ KÉPES NAPTÁR

1893. évre.

Szerkesztette: legifj. SZÁSZ KÁROLY.

XXXIX. évfolyam.

Ára füzve 50 kr.

55 krnak előleges (postautalványon) beküldése után a naptárt bérmentve küldjük.

TARTALOM:

Naptári rész naplójegyzetekkel. — A «Mi atyánk». Irta: Helen Marion Burnside ford. ifj. Szász Béla. — Révész Bálint. 1816–1891 (2 képpel). — Kiss Aron, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöke. (Árezképpel). — Erdélyi Pál. Az énekes könyv reformjához. — Szász Károly. Baltik Frigyes, a dunáninneni ág. hitv. evang. püspök. (Árezképpel). — Vargha Gyula. A református egyház híveinek szaporodása. — Szabolcska Mihály. A Kálvin városáról. (Napló jegyzetek Genfből. képpel). — Balogh Elemér. A budapesti skót misszióról. — Gönczy Pál. 1817–1892. (Árezképpel). — Az 1791-ik évi XXVI. törvényekről (4 árezképpel). — Comenius Amon János (képpel). — Forgács Endre. A káplán szerelme. Elbeszélés. — Nép dalok — Protestáns egyházi és iskolai tisztá névtár. — A Magyarországon tartani szokott országos (kirakó- s marha-) és heti vásárok jegyzéke. — Naptári értesítő.

A legszebb ajándékot képezi

HOCK JÁNOS IMAKÖNYVE,

mely kétféle kiadásban most került a könyvpiacra.

A finom kiadás keretrajzokkal és 4 képpel, remek szép bőr-, bársony- és elefántcsontkötésekben 6 forinttól 30 forintig változó árak mellett kapható.

A közönséges kiadás keretrajzok nélkül, 2 képpel jelent meg s vászon-, bőr- és csontkötésekben 3 forinttól 8 forintig változó árak mellett szerzhető.

Hock János imakönyvében ugyanazon bensőség, a gondolatoknak ugyanazon mélysége és gazdagsága, a nyelvezetnek ugyanazon megragadó közvetlensége és magyaros zamata s a meggyőződéseknek ugyanazon megragadó ereje nyilvánul, melylyel szónoklataiban oly ellenállhatatlan tudja a hallgatók ezreit lebilincselni.

A Hock-féle Imakönyv minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál (Athenaeum könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3. sz. a.) kapható.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásból értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatosasága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az «Egyetértés»-t népszerűvé.

Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az «Egyetértés» közöl.

Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az «Egyetértés» kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével és alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az «Egyetértés»-ben, a mire szüksége van.

Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény-olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket, jó magyarságu fordításban kapnak az «Egyetértés» olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az «Egyetértés»-re.

Az «Egyetértés» 1893 január 1-én 27-ik évfolyamába lép s így egyike a legrégebb napilapoknak.

Felelős szerkesztő: Csávolszky Lajos.

ELŐFIZETÉSI ÁRAI: Egy óra — 1 frt 80 kr. Félévre — — — — 10 frt.
Három óra — — — 5 frt. Egész évre — — — — 20 frt.

A szerkesztőség: Szerecsen-utca 35. sz. * A kiadóhivatal: Dalszínház-utca 1. sz.

BUDAPESTEN.

▶ Mutatványszámot a kiadóhivatal ingyen és bérmentve küld. ▶

Tisztelt Reakció és Közvélemény!

Polgári házasság kell nagyon a népnek!
Az ország jegyzője előtt azt kössétek!
A bölcs Bolond Istók bejegyzti kötéseket,
Jó Gömbölyű Menyhért áldást is ad néktek,
Két flór a párbértek!

De a legelső pár polgárházasságba:
Apponyi vőlegény, s Wekerle arája.
Óreg násznapy tisztét vén Tibiszkus állja,
Szent fúziót Istók beprotokollálja,
És alászolgálja!

Bolond Istók.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„BOLONĐ ISTÓK”

humorisztikus képes hetilapra.

A «Bolond Istók», a legnagyobb és legdiszesebb magyar élelzap, a tizenhatodik évfolyam első negyedébe lép.

Előfizetési feltételek:

január—márczius évnegyedre — — — — 2 frt
január—június félévre — — — — — 4 frt

Előfizetések, legczélszerűbb m posta-utalvánnyal, a kiadóhivatalnak küldendők: Budapest, egyetem-utca 4. szám.

Felkérjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani szíveskedjenek, hogy a szétküldésben akadály ne legyen. A Bolond Istók kiadóhivatala.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

Falusi történetek

Irtja

Könyves Tóth Kálmán.

Ára a 2 kötetnek füzve 1 frt,
vászonkötésben 1 frt 40 kr.

Tartalom: Nemzetes ur ördöge. Javos asszony keresztleánya. — A keresztlevél. — A honvéd lánya. — Hitelné asszonyság és kedves férje. — Tökési bácsi és mostoha fia. — Ujmódi Zsófi. — Szegény teessasszony. — Karácsony anyyala. — A pénz árnyéka. — Rebeka, a szegény zsidóleány. — Miért némult el a vörös kakas. — Sóprányél a házasságrontó. — Az ellilant hónap, vagy hová lett a februárus. — Csak néhány hajszál. — A vasúti ör. — A szél hozta, a víz vitte.

Magyar közmondások gyűjteménye.

Különös tekintettel az élet bölcseségre és a nevelésre.

Több mint 6000 közmondás.

Rendszerbe foglalva

Almásy János.

Ára a 2 kötetnek füzve 1 frt,
vászonkötésben 1 frt 40 kr.